

Неуц – бзылфыгъэхэм я Дунэе маф

Адыгэ маф

№ 40 (20055)

2012-рэ илъэс

БЭРЭСКЭЖЪЫЙ
ГЪЭТХАПЭМ и 7

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Гъэтхапэм и 8-р — бзылфыгъэхэм я Дунэе маф

Адыгэ Республикэм ибзылфыгъэ лъапхэр!
Тыгу къыддэлэу бзылфыгъэхэм я Дунэе мафэ фэшI
тышфугъушIо!

Мы мэфэкIыр амал дэгъоу цыт лъэшэу тызэрэшфэ-
разэр, лъытэныгъэхэм кызырэшфэтишIырэр къытIомы-
кIынымкIэ. Тэ, хульфыгъэхэм, ренэу шукъызэрэфэгумэ-
кIырэм, Iушыгъэу, цIагъэу шгъухълым анае шгъичIыфэхэм
къыттенэ. Шъоры цыIэныгъэ къытэзытыгъэр ыкIи тэп-
сэуфэ кIэгъэкъон пытэу тилэр.

Шъоры, бзылфыгъэхэр ары, бэ зэлъытыгъэр къыткIэ-
хуэхэрэ ныбжьыкIэхэр цыфыгъэхэм ахэлэу пIугъэнхэмкIэ,
обществэр нахь пытэ шIыгъэнымкIэ, хэбзэ-зэхэтыкIэ
шIагъохэр къэгъэгъунэгъэнхэмкIэ. Социальнэ политикэу не-
пэ Адыгэ Республикэм шыпхыращырэр зытегъэпсыхъагъэр
ныбжьыкIэхэр узынчэхэу, яхэгъэгъушхо игъажданин шгъып-
кэхэу шгъупIунхэмкIэ IэпыIэгъу шгъагъэгъотыныр ары.

Адыгеим ибзылфыгъэ лъапхэр, тыгу къыддэлэу шъоры,
къышгъупIагъэхэм псауныгъэ пытэ, насып шгъуIэнэу,
шIулгъэгъуи шгъуиымыкIэнэу, Iофэу ешгъухъыгъэрэ пстэуи
гъэхъагъэхэр ащышгъушIынэу тышфугъэлаIо! Шгъуигъаплэхэр
зэкIэ къыжгъудэрэхэу, мамырныгъэр, зэгурьIоныгъэр,
щылэкIэшIур, гушIагъор сыдигъуи шгъуерэгъогъух!

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКIУШЫНЭ Аслъан
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Тхъаматэу Федор ФЕДОРКО

Адыгеим и Лышхъэу Владимир Путиным фэгъушIуагъ

Адыгеим и Лышхъэу ТхъакIушынэ Аслъан республикэм шып-
сэурэ цыф лъапкыбэмэ ацIэкIэ ыкIи ежъ ышхъэкIэ Владимир
Путиным фэгъушIуагъ Урысые Федерацием и Президентэу зэрэха-
дзыгъэм фэшI.

— Гъэтхапэм и 4-м шыIэгъэ хэдзынхэм уззращатекIуагъэм
дэгъоу къеушыхъаты реформэхэм якурсэу пхырышщырэм тыхэгъу
исхэм кызырэдарагъаштэрэр. Урысыем шыпсэуу зымакъэ пфэ-
зытыгъэ пэпчъ дэгъоу кыгурыIощтыгъ сувереннэ Урысыешхом,
амалышхохэр зилэ хэгъэгум анае амакъэ зэратырэр. Урысыем шып-
сэухэрэм о пцIэ рапхы якIэлэцIыкIухэмрэ япхъорэлъфхэмрэ ящы-
нэгъончъагъэ, янасып, я Родинэ ихъхъоныгъэ, изыпкытыныгъэ, —
щыхигъэунэфыкIыгъ ТхъакIушынэ Аслъан правительствэ телеграм-
мэу Владимир Путиным ыцIэкIэ ыгъэхъыгъэм.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ипресс-къулыкъу

Телеграммэхэр афигъэхъыгъэх

Урысые Федерацием и Президент ихэдзынхэм адакIоу
муниципальнэ районы 4-мэ япащэхэм ыкIи муниципальнэ
образовани 8-мэ ялыкIо органхэм ядепутат-
хэм ихэдзынхэр гъэтхапэм и 4-м шыIагъэх.

Адыгеим и Лышхъэу ТхъакIушынэ Аслъан пра-
вительствэ телеграммэхэр афигъэхъыгъэх муниципальнэ
образованихэм япащэхэм ихэдзынхэм текIоныгъэхэр
къащыдзыхыгъэхэм: Евгений Ковалевым (МО «Мы-
екъопэ районым»), Владимир Пуклич (МО «Джэджэ
районым»), Тхъэлъэнэ Вячеслав (МО «Красногвардей-
скэ районым») ыкIи Шхъэлэхъо Азмэт (МО «Тэ-
хъутэмыкIое районым»).

ТхъакIушынэ Аслъан зэрэхигъэунэфыкIыгъэмкIэ, па-
щэхэу хадзыгъэхэм шIэныгъэу яIэмрэ опытэу
аIэкIэлъымырэ шыхъатышIу мэхъух районхэм ащыпсэ-
ухэрэм ахэр кызыкIыхахыгъэхэмкIэ. Джащ фэдэу
Адыгеим и Лышхъэу кыыхигъэщыгъ шIэныгъэ опы-
тэу ахэм яIэмрэ зэхэщэн амалышIоу аIэкIэлъхэмрэ ти-
республикэ тапэки хэхъоныгъэ ышIынымкIэ яшIуагъэ
кызырэкIощтым ицыхъэ зэрэтелъыр.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ипресс-къулыкъу

МэфэкIым итарихъ

Дунаир кызыш-
кIэжырэ ыкIи гуп-
шысакIэхэр шхъэм
кызышхъэхэрэ
лъэхъэнэ анахь да-
хэу ыкIи шIагъоу
илъэсым кыхафэ-
рэм — гъатхэм —
шIу тлэгъурэ ыкIи
лъытэныгъэ зы-
фэтшIырэ тибзыль-
фыгъэхэм ямэфэкI
зэрэтефэрэми мэхъ-
хъэнэ гъэнэфагъэ
иIэу щыт.

Гъэтхапэм и 8-р
бзылфыгъэхэм я
Мафэу дунаим шы-
хагъэунэфыкIы.
Шэн шIагъо зэрэ-
хъугъэу, а мафэр
зыгъэпсэфыгъоу
агъэнэфагъ, мы ма-
фэм хульфыгъэхэм
бзылфыгъэхэр
агъашIох, къэгъа-

гъэхэр, шIухъафтынхэр аратых. ЗэкIэми а мэфэкIым тежэ,
тыщэгъушIуы. Тарихъ нэкIубгъохэм къазэрэхафэрэмкIэ, бзыль-
фыгъэ-революционеркэм имэфэкIэу мы мафэр агъэнэфагъагъ.
Революцием илэхъан гъэзетэу «Правда» зыфилорэм кызырэхы-
утыгъагъэр «Бзылфыгъэ лэжэкIо Интернационалым и Мафэу»
арыгъэ. Зифытыныгъэхэр хульфыгъэхэм яфитыныгъэхэм езы-
гъэпшэрэ бзылфыгъэхэм ямэфэкIэу мыр алыгъэ. ГухэкI нахь
мышIэми, тарихъ мэхъанэу мэфэкIым иIагъэр джы тIэкIэзыгъэ
хъугъэ. Ау джыри къэралыгъуабэ шIу хульфыгъэхэм зыщапэу-
цужырэ цыф зэхэхъэшхохэр бзылфыгъэхэм ащызэхашэу.

Мы мэфэкIым итарихъ Европэм ибзылфыгъэ цIэрыIоу Клара
Цеткин рапхы. Ащ бзылфыгъэхэр зыхэхъэгъэхэ революционнэ
отряд зэхышIи, IофшIэпIэ чIыпIэ къэзытыхэрэм апэуцужыгъэх. Зы
мэфэ IофкIэ ар мыхъугъэ нахь мышIэми, «бзылфыгъэ пролета-
риатыр» кызыыхъугъэ мафэу аригъэлъытагъ. Бзылфыгъэ-соци-
алисткэхэм яя 2-рэ Дунэе конференциеу 1910-рэ илэхъым Копен-
гаген шыкIуагъэм Клара Цеткин илэхъуагъэ илэхъэ кысэ бзылфыгъ-
эхэм я Мафэ хагъэунэфыкIыныу унашъо шаштагъ.

Хабзэм игъэцэкIэкIо органхэм япащэхэм аIуагъ

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТхъакIушынэ Аслъан тыгъуасэ къэра-
лыгъо хабзэм иреспубликэ органхэм
япащэхэу финанхэм, мээ хызмэтым,
псэолъэшIыным ыкIи ЖКХ-м яIо-
фыгъохэм афэгъэзагъэхэм аIуагъ.

БлэкIыгъэ илэхъым бюджетыр зэра-
гъэцэкIагъэм ыкIи илэхъэу итымкIэ
бюджет пшъэрылхэр зэрагъэцакIэрэм
ТхъакIушынэ Аслъанр Адыгэ Респуб-
ликэм финанхэмкIэ иминистрэу Долэ
Долэтбыйрэ атегушыIагъэх. Къалэу
Мыекъуапэ муниципальнэ кIэлэцIыкIу
IыгъыпIэу шагъэпсыщтым ишIын пашэ
мылькы Iахътедзэ кыыхэгъэкIыгъэным
иIофыгъуи шхъафэу хэлъагъэх.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэрэ
Адыгэ Республикэм псэолъэшIы-
нымкIэ, транспортымкIэ, ЖКХ-мкIэ
ыкIи гъогу хызмэтымкIэ иминистрэу
Валерий Картамышевымрэ федераль-

нэ программэхэмкIэ ведомствэм Iофэу
ышIагъэр зэфэхъысыжыгъ. ЖКХ-м
иреформэхэм атегъэпсыхъэгъэ програм-
мэм Адыгеир зэрэхэлажыэрэм, транс-
порт системэр гъэкIэжыгъэным, рес-
публикэ стадионым, ФОК-м, бассей-
ным яшIын иухын япхыгъэ Iофыгъохэм
шхъафэу атегушыIагъэх.

Мээхэм закышщызыштэрэ машIом
игъэкIосэжыын фэгъэгъэгъэщт къэра-
лыгъо предприятие зэхэщэгъэн зэрэ-
фаемкIэ ТхъакIушынэ Аслъан Адыгэ
Республикэм мээхэмкIэ и ГъэIоры-
шIапIэ ипащэу Былымыхъэ Рэщыдэ
дэгъушылагъ. Республикэм и Лышхъэу
мээ фондым икъэухъумэнэр мээ хызмэ-
тым яIофышIэхэм ялэжапкIэрэ
афэгъэхъыгъэ пшъэрылхэр заулэхэр
афишIыгъэх.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ипресс-къулыкъу

Гъэтхапэм и 10-р — Адыгэ Республикэм и Конституције и Маф

Адыгэ Республикэм шып-
сэухэу лъытэныгъэ зыфэт-
шIыхэрэр!

Тыгу къыддэлэу Адыгэ Рес-
публикэм и Конституције и
Мафэ фэшI тышфугъушIо!

1995-рэ илэхъым гъэтхапэм
и 10-м Адыгэ Республикэм и
Хэбзэгъэуцу ЗэIуагъэ (Хасэм) —
Парламентым Адыгэ Республи-
кэм и Закон Шхъалэ ыштагъ.
Правэм ыкIи федеративнэ зэ-
фыштытыкIэхэу хэгъэгум илх-
хэм хэхъоныгъэ ягъэшIыгъэ-
нымкIэ опытэу шылагъэр, цыф
лъапкыбэ зыщызэдэпсэурэ ти-
республикэ ифедэхэр ащ шы-
зэгъэуIугъэ хъугъэ, къэралыгъо
хабзэм иорганхэр, граждан об-
ществэм иинститутхэр, чIыпIэ
зыгъэлорышIэжынымкIэ сис-
темэр зэхэщэгъэнхэм ыкIи ахэм
Iоф ашIэным, экономикэ, со-
циальнэ политикэр пхырышщы-
гъэным атегъэпсыхъэгъэ право-
вой лъапсэхэр ащ къытыгъэх.

Непэ, Конституциер зашта-
гъэм Iуж илэхъэ 17 зытэшIэ-
жыгъэ нэуж, экономикэмрэ
социальнэ лъэныкъомрэ хэ-
хъоныгъэ ашIынымкIэ Адыге-
им амалышIухэр илэх. Илэхъ
къэс республикэм экономикэм-
кIэ гъэхъагъэу ышIыхэрэм
ахэхъо зэпыт. Республикэ, фе-
деральнэ программэхэм кызы-
рдалыгъэрэм тетэу псэолъэ-
шIыныр зэхашэ, Iэзным, гъэ-
сэныгъэм афытегъэпсыхъэгъэ
учреждениехэр, спорт псэ-
уалэхэр кызыIуахы.

Конституцием иположениехэр
IэубытыпIэ кызыфэтшIыхъэ,
тиреспубликэ социальнэ-эконо-
микэ хэхъоныгъэ ышIыным пашэ
пшъэрылхэу тапашхъэ итхэр
гъэхъагъэ хэлэу тапэки зэ-
шIотхынхэ, акылыгъэ хэлэу
чIыопс амалхэр кызыфэдгъэфе-
дэнхэ, Адыгеим ис лъапкхэм
ящылэкIэ-псэукIэ зыкъегъэлэ-
тыгъэным тегъэпсыхъэгъэ Iоф-
шIэныр нахь шIуагъэ кытэу
дгъэцэкIэн тлэхъышIт.

ТичIыпIэгъу лъапхэр, пса-
уныгъэ пытэ, насып шгъуIэнэу,
Адыгэ Республикэми, ти Хэ-
гъэгъушхоу Урысые Федераци-
еми анае IофышIоу ешгъухы-
жырэ пстэуи гъэхъагъэхэр
ащышгъушIынэу шгъуфэтIо!

Адыгэ Республикэм и
Лышхъэу
ТХЪАКIУШЫНЭ Аслъан
Адыгэ Республикэм и
Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Тхъаматэу
Федор ФЕДОРКО

Адыгеим ибзылъфыгъэ лъапIэхэр!

Гъэтхэ мэфэкл шлагъом, дэ-хагъэм, шульэгъум, гукIэгъум, шъэбагъэм ыкли гушIуагъом ямафэ — Гъэтхапэм и 8-м фэшI сышъуфэгущIо!

Шъоры тыкъэзыгъэгъунэрэр, шъоры щыIэныгъэм тыфэ-зыгъэгъэфырэр. Шъуитымыгу-сэу чыгы тфэгъэтысыщтэп, уни тфэгъэпсыщтэп, кIэлэ-щыкIухэри тфэпIушъушхэп. Лыгъэ зетхъаным, тыгу еты-гъэу Iоф тшIэным, теклоньгъэ-хэм шъоры тафэзыгъэгъэфырэр.

Сыгу къыздэлэу сышъуфэ-лъаIо мы мафэм гушIогуагъэ къышъуфыхьынэу, шухъаф-тынхэмрэ къэгъагъэхэмрэ къы-шъуагъохынэу, мэфэкл мафэм шъуэчфынэу!

Шъуигупсэхэм яшульэгъу-ныгъэрэ ягуфэбэныгъэрэ шъуа-щэрэмыкI!

Псауныгъэ пытэ, насып, хахъо шъуиIэнэу, мамырэу шъупсэунэу шъуфэсIо!

**Лытэныгъэ
къышъуфэзышIэу, Краснодар
краим иадминистрацияе ипашэ
(игубернатор) и Полномочнэ
ЛыкIоу Адыгэ Республикэм
щыIэ Н. М. ПИВОВАРОВЫР**

Тибзылъфыгъэ лъапIэхэр!

Гъатхэм иапэрэ мафэхэмкIэ анахъ агъэлапIэрэм — Гъэт-хапэм и 8-м фэшI сышъу-фэгущIо!

Дунаим тет цIыф лъэпкъ пстэуми Гъатхэмрэ Бзылъфы-гъэмрэ зэфагъадэ. ЗэкIэми сы-шъуфэлаIо псауныгъэ пытэ, насып шъуиIэнэу, шъуигухэлъ дахэхэр къыжъудэхъунхэу.

Гъатхэм иапэрэ мэфэкл пae зэкIэми сышъуфэгущIо!

**Адыгэ Республикэм и
Къэралыгъо Совет — Хасэм
идепутатэу, ЛДПР-м
ифракцияе ипашэу
ПЭНЭШЪУ КъэпIэан**

ЧАНЭУ ХЭЛЭЖЪАГЪЭХ

Гъэтхапэм и 4-м, Урысые Федерацием и Президент ихэдзынэу щылагъэм Адыгеир чанэу хэлэжъагъ. Зы-ныбж икъугъэ гражданин пэпчъ хэдзыплэ чIыплэм къекIоллэн ыкли цыхъэ зыфишIырэ кандидатым ымакъэ фитын амал илагъ. Урысыем хэхъоныгъэ ышIынэу, ар нахъ лъэш хъунэу, къыткIэхъухъэрэ ныбжыкIэхэм щыIэкIэ тэрэз яIэнэу ары хэдзакIо пэпчъ зыкIэхъопсыщтыгъэр.

Къэлогъэн фае УФ-м и Прези-дент ихэдзын имызакъоу, Адыге-им имуниципальнэ образовани-ехэм ащыщхэм япашэхэр ыкли ахэм янароднэ Совет идепутатхэр зэрэхадзыгъэхэр. А хэдзынхэр районхэм зэрашыкIорэм зышIыд-гъэгъуазэ тшIоигъоу апэ Джэджэ районым тыкIуагъ. Ащ ичIыплэ комисирие итхъаматэу Галина Са-мойловам тызэрэщигъэгъо-за-гъэмкIэ, зэкIэмкIи районым хэдзыплэ участкэ 25-рэ ит. Пчэ-дыжкым сыхъатыр 10-м ехъулIэу нэбгырэ 1626-мэ амакъэхэр атыгъэхагъэх, ар проценти 6,2-рэ хъуштыгъэ. Участкэ пэпчъ ви-деокамерэхэр ачIэтыгъэх, хэдза-кIохэм гъэпIагъэхэр хамышIы-хъанхэм пае зы цIыф епхыгъэу, компьютерымкIэ альпылгъэ-щтыгъэ. Ащ нэмыкIэу, партиехэм ыкли район администрацием ипэшрнымкIэ зикандидатурэ къэ-зыгъэлъэгъуагъэхэм ялыплъа-кIохэр хэдзыплэ чIыплэ пэпчъ ачIэтыгъэх.

Станицэу Джэджэ культурэм и Унэу дэтым къышIызIуахы-гъэгъэ хэдзыплэ участкэу N 8-м ордэ мэкъэшхоу къыдIукIы-щтыгъэм цIыфхэр къыришIалIэ-щтыгъэ. А участкэм ипашэу Та-тьяна Любченкэм тызэрэщигъэ-гъозагъэмкIэ, цIыфхэр чанэу хэдзынхэм къякIуалIэщтыгъэх, зэкIэмкIи мы участкэм нэбгырэ 1934-мэ амакъэхэр щатынхэу ат-хыгъ. Мафэм сыхъатыр 12-м ехъулIэу нэбгырэ 300-м ехъу къекIолагъ, ар процент 15 мэхъу. Ащ нэмыкIэу, хэдзынхэм ахэлэ-жъэнхэу зипсауныгъэ къымы-хыхэрэм машинэ хэхыгъэ яIэу ядэжъ кIоштыгъэх. Хэдзыплэ чIыплэ пэпчъ правуухъумкIо ор-ганхэм ыкли МЧС-м якъулыкту-шIэхэм чанэу Iоф ашашIагъ.

Адыгэ Республикэм хэдзын-

хэмкIэ и Гупчэ комисирие тызэ-рэщигъэгъо-за-гъэмкIэ, Джэджэ районым зэкIэмкIи нэбгырэ 13.990-рэ хэдзынхэм ахэлэжъа-гъэх.

Нэужым Красногвардейскэ районым хэдзынхэр зэрэщыкIо-хэрэм тылгышIагъ. Красногвар-дейскэ чIыплэ комисирием итхъа-матэу Осман Руслан къызэрэ-тилуагъэмкIэ, ярайон зэкIэмкIи хэдзыплэ чIыплэ 21-рэ ит. Ахэм ащыщэу 20-м видеокамерэхэр ачIэтхэу, хэдзынхэр зэрэкIохэрэр занкIэу Интернетым рагъахъэ-щтыгъэ. Пашэхэм ашIыгъэ уна-шым тетэу район сымэдджыщым чIэтыгъэ хэдзыплэ чIыплэу N 58-м видеокамерэ чIагъэуцуагъэп. Арэу щыгми, хэукъоныгъэ ашIы-гъэу къыхагъэщыгъэп.

Хэдзынхэм тишъыпкъэу тыкъякIолагъ, зэкIэ Iоф зыдэт-шIэн фаехэр, пшъэрылIэу зы-фэдгъэуцуужыгъэхэр чанэу зэшIотхынхэ тлэкIыгъэ, — еIо Осман Руслан. — ЦIыфхэр на-хыбэу хэдзынхэм къятщэ-

хъугъэхэм тызэрэщагъэгъо-за-гъэмкIэ, УФ-м и Президентэу ха-дзыгъэ Владимир Путиным ама-къэхэр анахыбэмэ фатыгъэх.

Любовь Быкова, пенсием щыI:

— Владимир Путиным сы-макъэ фэстыгъ, сыда пIомэ ащ сицыхъэ телъ. Рихъыжъэгъэ Iофыр дэх имыIэу егъэцакIэ. Сэгугъэ джыри тапэкIэ курсэу къыгъэнэфагъэхэр дэх имыIэу ыгъэцкIэнхэу. Адрэ кандидатхэм сицыхъэ ателъэп. Аlorэр бэ, ау агъэцкIэжырэр макIэ.

Любовь Селезнева:

— Сэри Владимир Путиным фисыздагъ. Ыналэ цIыфхэм къа-тет, Ыlorэм епIыжырэр. Пен-сионерхэр инэплэгъу ригъэкIы-хэрэр, япенсие къафыхегъэхэу зэпыт. Прохоровым ипрограми сыгу рехъы, ау джыри ащ фэдиз опыт ащ иIэп.

Руслан:

— СыдигъокIи хэдзынхэм са-хэлажъэ. Нахыбэм пкIэ имыIэу аIоми, сэ арэуштэу сеплъырэр. Хэти ежъ ыгукIэ къыпэблагъэм ымакъэ фитымэ шуагъэ къы-хынэу сэлтыгъ. Тыфай-тыфэмы-еми мы хэдзынхэм неущ тищы-IэкIэ-псэукIэ зыфэдэщтыр бэкIэ япхыгъ.

Владимир Путиным къыгъэнэ-фэгъэ проектхэр, социальнэ про-граммэхэр тапэкIи щыIэныгъэм щыпхырышIыгъэнхэм, цIыфхэм ящыIэкIэ-псэукIэ нахышIу шIыгъэным, Iофыгъоу, гумэкIы-гъоу къэуцухэрэр дэгъэзыжы-гъэнхэм апае цIыфхэр упчIэ-жъэгъу шIыгъэнхэр пшъэрылIэ шъхъаIэу зэрэзыфигъэуцуужы-рэр пстэуми къаIуагъ.

КИАРЭ Фатим.

Лытэныгъэ зыфэсшIырэ Аслъан Кытэ ыкIор

Кобл Якъуб Къамболэт ыкIор игъонэмысэу дунаим зэрехыжыгъэм фэшI иунагъорэ илахылхэмрэ гухэкIышхо сщыхъоу сафэтхъаусыхэ. Спортым иIофышIэшхоу, бэнакIохэм яадыгъ еджапIэ изэхэщакIоу, педагогикэ шIэныгъэхэмкIэ докторэу, профессорэу, шIэныгъэхэмкIэ Урысые академием ичлен-корреспондентэу, шIэныгъэхэмкIэ Дунэе адыгэ академием хэтыгъэр дунаим ехы-жыгъ. КъыгъэшIагъэм уихэгъэгу, уиреспубликэ уфэлэжъэн зэрэфаемкIэ щысэтэхыпIэу ар щытыгъ.

Лытэныгъэ къыпфэзышIэу, Урысые Федерацием и Президент Къыблэ федеральнэ шъолгырымкIэ и Полномочнэ ЛыкIоу В. УСТИНОВ

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу А. К. ТхъакIушынэм фэклэ Лытэныгъэ зыфэсшIырэ Аслъан Кытэ ыкIор

ДзюдомкIэ тренер цIэрыIоу, самбэмкIэ ыкли дзюдомкIэ дунаим щызэлъашIэгъэ еджапIэм лъапсэ фэзышIыгъэу, Адыгэ къэралыгъо университетым физическэ культурэмкIэ ыкли дзюдомкIэ и Институт иректорэу, шIэныгъэхэмкIэ докторэу, профессорэу Кобл Якъуб Къамболэт ыкIом идунай зэрехыжыгъэр гухэкIышхо сщыхъоу о пшъэхэкIэ ыкли Адыгэ Республикэм щыпсэурэ пстэуми, джащ фэ-дэу щымыIэжыым иунагъорэ илахылхэмрэ сышъуфэтхъаусыхэ.

Кобл Якъубэ Олимпийскэ джэгукIэхэм, Дунаим, Европэм ыкли СССР-м ячем-пионхэр, япризерхэр къыгъэхъазыргъэх, СССР-м спортымкIэ имастерхэу дунэе класс зыIэ нэбгырэ 23-рэ, СССР-м спортымкIэ имастерхэу нэбгыри 100-м ехъу ыплугъ, ахэм ахэтых Урысыем ищытхъу чыжъэу зыгъэлугъэ спортсменхэу Къэрэщэе-Щэрджэсым щышхэри.

А цIыф шIагъор зэрэчIэтынагъэр гукъэу инэу щыт. Адыгеим ыкIо шIагъоу, патриот шъыпкъэу Кобл Якъубэ тшымыгъупшэу тыгу илгышхэ.

Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм и Лышхъэу Р. Б. ТЕМРЕЗОВ

Лытэныгъэ зыфэсшIырэ Аслъан Кытэ ыкIор

ГъэсэныгъэмкIэ Урысые академием и Президиум гухэкIышхо щыхъугъ РАО-м ичлен-корреспондентэу, тренер цIэрыIоу, спорт бэнэным изэхэщакIоу, адыгъэхэм къахэкIыгъэ бэнэкIо цIэрыIохэм якIэлэегъаджэу, цIыф шIагъоу Кобл Якъуб Къам-болэт ыкIор дунаим зэрехыжыгъэр ыкли щымыIэжыым иунагъорэ илахылхэмрэ афэтхъаусыхэ.

ГъэсэныгъэмкIэ Урысые академием ипрезидентэу Н. Д. Никандров

Адыгэ къэралыгъо университетым иректорэу Р. Д. Хъунагом, Я. Къ. Коблым иунагъорэ илахылхэмрэ афэклэ

СССР-м изаслуженнэ тренерэу, гъэсэныгъэмкIэ Урысые академием ичлен-кор-респондентэу, Адыгэ къэралыгъо университетым физическэ культурэмкIэ ыкли дзюдомкIэ и Институт иректорэу Кобл Якъуб Къамболэт ыкIор илъэс 73-м итэу дунаим ехыжыгъ. БэнэнымкIэ хэгъэгу еджапIэм лъапсэ фэзышIыгъэхэм зыкIэ ащыщ Я. Коблым советскэ ыкли урысые спортсменхэм дунаим гъэхъэгъэшхо-хэр шашIынхэм илахышIу хишIыхъагъ.

Урысые Федерацием спортымкIэ, туризмэмкIэ ыкли ныбжыкIэ политикэмкIэ и Министерствэ ышIэкIэ ыкли сэ спхъэкIэ Кобл Якъуб Къамболэт ыкIом иунагъорэ илахылхэмрэ сафэтхъаусыхэ. А цIыф шIагъор тшымыгъупшэу тыгу илгышхэ.

Урысые Федерацием спортымкIэ, туризмэмкIэ ыкли ныбжыкIэ политикэмкIэ иминистрэу В. Л. МУТКО

Гуманитар ушэтынхэмкIэ Адыгэ республикэ институтэу КIэрэщэ Тембот ышIэкIэ щытым щылажъэхэрэм гухэкIышхо ащыхъугъ общественнэ IофышIэшхоу, тренер цIэрыIоу, АКЪУ-м физкультурэмрэ дзюдомрэкIэ и Институт иректорэу Кобл Якъуб Къамболэт ыкIом идунай зэрехыжыгъэр ыкли ащ иунагъорэ илахылхэмрэ афэт-хъаусыхэх.

Гъэтхалэм и 10-р тилофшлэгъоу Сихъу Гоцнагъо кызыхъугъэ маф

БзылфыгъэмкIэ пстэуми анахъ шъхьалэр, насып-гъэр ибын-унагъо псауныгъэ, рэхъат-ныгъэ илгъынхэр, илгъы-гъэхэм ягушлуагъо, яхъяр ылъэгъуныр, ахэмкIэ гумэкI имыIэныр ары. А лъэныкъомкIэ Гоцнагъо «шыкур» зылон фаехэм ащыщышъ, тапэкIи ахэм гушлуагъо нэмыкI кыфа-мыхъынэу, Аскэри ежъы-ри бэрэ ахэм ашъхагъэ итынхэр сыфэлъало.

ГофшлэнымкIэ зыбгъа-зэмэ, илгъэс пчъагъэ хъу-гъэу сызидэлэжъэрэ бзыл-фыгъэм зы шэн гъэшлэгъон хэсэлъагъо. Итхы-гъэхэм сыдигъуи фило-софскэ гушысэ куу зэра-хэлъым имызакъоу, сымди IэхъетегъэкIэу цыф гъэ-нэфагъэм фэгъэхъыгъэу «ымыуцIэрэпхъэу», гукIэ ащ пэблагъэ мыхъоу, игу-шысэ-дунэететыкIэ куоу зэхимышлэу, ар зыфэдэр дэгъоу кыгурымылоу тхэ-ным фегъэрэп. Ары итхы-гъэхэм сыдигъуи уаджэн-кIэ зыкIэIэшлэхыр, гум езыгъэхъыхэрэр. ШыIэны-гъэм цыкIагъэу, зэфэн-чъагъэу хилъагъохэрэми

Шур
игъогогъунэу
сыфэлъало

ар аблэкIырэн, бэрэ ягу-гъу кешы, мысэми имы-сагъэ зыдыригъэшлэгъэ елгъэ.

Цыфэу бэшлагъэу пшлэрэм, угукIэ кып-пэблагъэ хъугъэм фэгъэхъыгъэу птхы-ныр Iэшлэхэн: к ы ф а п I о п ш I о и г ь о р, кыдэхъунэу узэрэфэлъэ-лонэу узыфаер бэ. Гоцнагъо кызыхъугъэ ма-фэр зыцыхыгъэунэфы-кIырэр дунаир кэкIэжъы-нэу зыцыригъэжъэрэ лъэ-хъэнэ анахъ дахэр ары. Сыгу кыздеIэу сыфэлъало сшлэгъу псауныгъэ илэу, цыIэныгъэм идэхъагъэ ма-фэ къэс зэхышлэу, ибын-

унагъо, зыфэхалэл игу-псэхэм, иныбджэгъухэм адэтхэжъэу джыри илгъэ-сыбэ кыгъэшлэнэу, итхы-гъэхэмкIи тигъэгъушлэу кытхытхытхы.

ЖАКIЭМЫКЪО Аминэт.

Итхыгъэхэм
цыфхэр къяжэх

Гъэзетэу «Адыгэ ма-къэм» илофышлэу Сихъу Гоцнагъо лэшлэгъу пIа-нэ хъугъэу сэшлэ. А уахъ-тэм кыкIоцI «тхэным ицыгъу пуд» зэдэтхыгъэ-гъэ. Гоцнагъо IэкIэIыгъэ сиусэхэр, рассказхэр, си-тхылъэу кыдэкIыгъэхэм яхъылIэгъэ рецензиухэр мымакIэу гъэзетым кы-ригъэхъагъэх. Къасломэ сшлэгъу, ышлэрэм кызы-кIэкIоужь е узымыгъэрэ-зэн, узышлонэн упчIэ кы-хэкIырэн. Илофшлэн шлу-ылъэгъоу, къатхэхэрэр ыгъэкъош-ыгъэшхыпхъу-хэу зэрэщытым, зыфэгъэ-

загъэмкIэ пшэдэкIыжъэ икъоу зэрихъырым ахэр ишыхъатых.

Гоцнагъо итхыгъэхэм адыгэ гуцылэжъэ цэрыо-хэр мымакIэу ащегъэфедэх. Зыхэтым цыщ тхоу, кыхъамыпIыкIэу, итхыгъэ мэхъанэу кIоцIылъыр кы-гъэлъэшлэу ахэр егъэпсых. Сыгыгуныгъэхъэрэп пIу-ныгъэ-гъэсэныгъэм фэгъэ-хыгъэу кыхыуныгъагъэм гуцылэ шлагъоу цигъэфедэгъагъэр: «Iпэныгъэри цыIэныгъэм цыщ». Сэ си-мызакабъоу, сикъоджэгъухэ-ми ар лъэшэу агу рыхъы-гъагъэ. «Нахъыбэрэ къа-

тхэзэ ерэшI» рысагъэлэгъагъэ.

Уитхыгъэхэм къяжэн-хэр насыпгъэ. Жанрэ пстэуми Гоцнагъо афэ-лаз. Сатыр 20 — 30 на-хъыбэ мыхъурэ къэбархэр, зэлукIэхэм къаритхыкIы-хэу нэкIубгъэу-нэкIубгъо-ныкIоу зыубытыхэрэр, нэ-кIубгъуитIу зыубытырэр тхыгъэхэу тилгъэпкэ та-рихъэ ехъыллагъэхэр гум кынэжъэхэу, гушысэ гъэ-шлэгъонхэр кыпшъхъа-рагъахэу егъэпсых.

«Опсэу!» кыуало гъэ-зетеджэхэм, Гоцнагъу.

Хэпхыгъэр насып го-гу! ЗэраIо хабзэу, Ала-хъым уыгъашлэ кIыхъэ ешI. Узи бзаджи пициухъэу, уиунэгъо дахэ, уисабый-хэм уадатхэу бэрэ-бэрэ тыгъэгъушлэу.

ПЭНЭШЪУ Хъазрэт.

Сыфэраз

гъэкIуадэу къэттыжъын-хэу тэзыгъэшлагъэр Гоц-нагъу. Грамматикэм, гъэ-зетым истиль икIэрыкIэу зыIэкIилъхъа жъыгъэи кытхэкIыгъэ. А пстэуми цэлагъэрэ кIуачIэрэ ящы-кIагъэ. Шыпкыгъэу пIоцт-мэ, ащ фэдэу пацэм ушло-мыкIышъу зыхъукIэ пхъэ-шацэу кыпфыщыт фэдэу, хэукъоныгъэ ба-щэ кыхегъэкIэу кыпщы-хъоу мэхъу. Нэуэным ащ ижъау укызычIэкIыжъы-кIэ пстэури дэгъоу кыб-гурэлэжъы. НыбжыкIэу опытышхо зымыIэми Iоф дапшлэмэ, ыкIуачIэ, илгъэ-лэсэныгъэ, исэнауыгъэ кыхъыщытым ифэшъуа-шэу екIолакIэ кыфэгъэ-тымэ, гъэзетым Iоф зэрэ-

цишлэшъуцтыр, гъэхъа-гъэхэри зэришъышъуцт-хэр нэмыкIэхэми Гоцнагъо агуригъэлуагъэ.

Гофшлэным фэмыгъэ-хыгъэу цыIэныгъэм епхы-гъэ упчIэ ептыми джэуап к ы о з ы т ы ж ь ы ш ь у н цыф. Къыодэлъушъу, укы-зэхехы, укызызехешыкIы, угу кыдишъэени елгъэ. Сэ сшъхъэкIэ ар сыушэты-гъэшъ, лъэшэу сыфэраз. СеупчIыжъэу бэрэ кыхэ-кIы, сыдигъокIи джэуа-ным дэшъхъахырэп. Илоф-шлэIэкIи изекIуакIэхэмкIи цысэтехыпIэ сфэхъугъ. Iоф дэшлэнэу синасып кызырэхыгъэмкIэ цы-Iэныгъэм сыфэраз. Псау-ныгъэ пытэ илэу, цунагъо, исабыйхэм джыри илгъэ-сыбэрэ ашъхагъэ итынэу сыфэлъало.

ХЪУТ Нэфсэт.

Икъэлэмыпэ
уцэкурэп

«Адыгэ макъэм» гъэ-сэныгъэмкIэ ыкIи шлэгъэ-ныгъэмкIэ иотдел ире-дакторэу Сихъу Гоц-нагъо гъэзетым зылутир бэшла-гъэ. Къыгъэлъэгъон фаеу иот-делкIэ епхыгъэр бэ. Ахэр куль-турэм, наукэм ялофышлэх, кIэлэ-егъаджэх, артистхы, культу-рэм иунэх, ахэм ялофышлэх... А пстэумэ уалукIэнышъ, зэбгъэ-шлэнхэр, ягухэлъхэр къябгъэ-лэнтхыжъыныр Iоф псынклэгъон. Ау ар Гоцнагъо кыдэхъу, зифэ-шъуашэм ищытхъу дахэу гъэ-зет нэкIубгъом регъэкIу. Шы-кIагъэ зыдилъэгъурэм зыдыри-гъэшлэгъыным тегъэлспсыхъа-гъэу бзэ кыгъэоты. Гъэзет жан-рэ пстэуми афэлэз. Ытхыгъэмэ ащыщхэр зэп зэрэхагъэунэфы-кIыгъэхэр.

Ахэр зэкIэ сэ зыкIасшлэрэр IофшлэнымкIэ тызэпхыгъэу

ытхырабэмэ сяджэишъ ары. Iоф дэшлэн-кIэ гупсэф, Iуш, чан. ЕпIорэр псынклэу гу-рэлэ, ыгъэтэрэзы-жъын фаемэ, ыгъэтэ-рэзыжъыщыт, хигъэхъон фаеми, хигъэхъоцт, хи-гъэкIын фаеми, джашъ фэ-дэкъабз.

Мы бзылфыгъэм иубилеишъ, икъэлэмыпэ мыуцэкоу джыри илгъэсыбэрэ адыгэ гъэзетым, лъэпкъым итхыгъэхэмкIэ афэлэ-жъэнэу, псауныгъэ пытэ илэ зэ-пытынэу, цунагъуи иныбджэ-гъухэми адатхэзэ бэрэ цыIэнэу сыфэхъахъу.

НЭПШIЭКЪУЙ Заур.
«Адыгэ макъэм» пшэдэ-кIыжъэ зыхъырэ исекретарь.

СыдигъокIи
сиупчIэжъэгу

Гъэзетэу «Адыгэ макъэм» сыкызылохъэм апэ сызэолла-гъэу, Iэпылэгъу кысфэхъугъэ-хэм ащыщ журналисткэу, от-делным ипацэу Сихъу Гоцнагъо. Утхэныр зэрэмытсынклэр хэткIи нафэ. Ар апэрэ уахътэм сэри дэгъоу зэхэсшлагъэ. А лъэхъаным опытышхо зылэкIэлъ Гоцнагъо упчIэжъэгу сшIызэ, журна-листикэм «ишъэфхэр» кызылэ-кIэгъэхъагъэх. Сеоллагъэу си-упчIэ иджэуап сымыгъотыгъэу зыкIи кыхэкIыгъэп, ащкIэ ащ инэу сыфэраз. Редакцием Iоф зыцысшлэрэр тIэкIу шлагъэ нахъ мышлэми, джы кызынэсы-гъэмэ упчIэ горэ сшлэмэ, Гоцна-гъо зыфэсэгъазэ, сыдигъуи игуа-пэу ар Iэпылэгъу кысфэхъу. Сэ сизакъоп, редакцием Iут ныб-жыкIэхэр, зэкIэ Iломи ухэмы-укъонэу, ащ епхыгъагъэх, ыгъэ-сагъэх, Iэпылэгъу афэхъугъ.

Сыд фэдэ чIыпIэ ифагъэми, игушысэхэр шъхъэхыгъэу,

шъыпкыагъэ хэлъэу кызырэри-лэтыкIыхэрэм пае мы бзылфы-гъэм сэ сшъхъэкIэ лъытэныгъэ фэгъэшлэ. Коллективэу зыхэтми, цыфэу кыеуалэхэрэми агурэлэ, шъхъэкIафэ кыфаишъы.

Илгъэс пчъагъэ хъугъэу ыпсэ хэтлагъэу гъэзетэу «Адыгэ ма-къэм» Iоф цешлэ, лъэпкъым фэ-лажъэ, журналист анахъ пэ-рытхэм ясатыр хэт. Ар къа-ушыхъаты илгъэс зэкIэлъыкIохэм къакоцI кыфагъэшъошэгъэ тын лъапIэхэм, цытхъу тхыль-хэм, шлухъафтыныхэм.

Гоцнагъо имэфэкI фэшI сыгу кызыделэу сыфэгъушлэ. Игъэхъа-гъэхэм къащымыкIэу джыри илгъэсыбэрэ редакцием фэлэ-жъэнэу, цыфхэм лъытэныгъэу кыфаишъырым кыщымыкIэу, ишъхъэгъусэу Аскэррэ илгъы-гъэхэу Ахэмдрэ Саидэрэ ада-тхэу псэунэу фэгъэлэ.

ТХЪАРКЪОХЪО
Адам.

Сиофшлэгъу
синыбджэгъушлу

ГукIэ узфэцэгъэ цыфым уфэтхэныр Iэшлэхэн. Шъхъэм гуцылэ дэхабэ кхэхэ, ау зэкIэ-ри кэепIошгъурэн. Непэ Гоцна-гъо имэфэкIышъ, кылэжъыгъэ цытхъу пстэури шъхъэхыгъэ пшIыныр тефэ. Жэбзэ куоу Iэ-кIэлъыр ыгъэфедэгъэ, илгъэс пчъа-гъэ хъугъэу лъэпкъым фэлажъэ, цыф цIэрылуабэм пэблагъэ та-фешы. Анахъ мэхъанэшхо зилэ гъэсэныгъэм зэхъокIыныгъа-бэу фэхъухэрэм гъэзетеджэ-хэр ащегъэгъуазэх. Уныбжы-кIэу Iоф дэшлэныр псынклэ, уп-чIэу фэбгъазэрэр упкIэпкIыгъэу уапашъхъэ кырегъэгъуо. Ныб-джэгъушлэу, упчIэжъэгуо ар сшI. Сянэ кыспэчыжъэми, ащ

кысшлэгъагъэр мы бзылфы-гъэм хэсэгъуатэ.

Иунагъо фэгъэзагъэу «шы-кур» зыфалорэм фэд. ИкIэлэу Ахэмэд ищытхъу аригъалэгъэ, Адыгэкъэлэ сымэдэжъышым хи-рургэу Iоф цешлэ. Саи-дэ Мыекъопэ къэралы-гъо технологическэ уни-верситетым дэгъоу це-джэ. Гоцнагъу, джэхэм яхъяр плъэгъоу, уима-фэхэм мэфэкIыр къябэ-кIэу, псауныгъи, мылькуи уащымыкIэу цыIэнэу сыпфэлъало.

IЭШЪЫНЭ
Сусан.

Сиофшлэн сыхэгъозэ-ным зилахъышхо хэзылхъа-гъэхэм Гоцнагъо ащыщ, непэ хэхъоныгъэ горэ сшIы-гъэу цытмэ, ары анахъэу зышлушлагъэр сломэ хэгъэ-хъуагъэу къэлуагъэ хъуцт-тэн. КъэбархэмкIэ отде-лэу илгъэс пчъагъэрэ ар зи-пэцагъэм Iоф зэрэщыс-шлагъэр сэркIэ школ дэгъу хъугъэ. Гоцнагъо ежъышъ-хъэкIэ илофшлэн теуры-кIуагъэ хэлъэу зыгъэца-кIэхэрэм ащыщэп. Ащ фэдэу ори Iоф умышлэмэ кып-шIокIыщтэн. Къэ-бархэр адрэхэм афэдэхэн, ахэм нэ-мыкI шъыпкэ Iоф зэрадэпшIэцтыр. КIэкIэу, ау анахъ шъхъалэхэр кы-щылуагъэу, охъ-табэ тетымы-

Гьэхъагъэхэмрэ щыкIагъэхэмрэ зэдэкIох

ДжырэкIэ лъэбэкъушхохэр ымыдзыхэрэми, республикэм былымхъуным мэкIэ-макIэзэ зыкыщелэтыжы. Мы лъэныкъомкIэ анахь мэхъанэ зиIэ хьурэр щэ къэзытырэ былымхъуным хэхъоныгъэ егъэшлыгъэныр ары. Щэм икхэхъыжынкIэ IoфшIагъэу щыIэхэм, ащкIэ гьэхъагъэхэм афэкIонхэм пае шIэгъэн фаехэм еплъыкIэу фырялэхэр нэбгыритIумэ къауатэ.

КЪУДАИКЪО Алей, Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымкIэ и Министертвэ былымхъунымкIэ иотдел ипаш:

— Былымхъун комплексым икIыгъэ 2011-рэ илъэсым IoфшIагъэу щырялэхэм уакытегушыIэн зыхьукIэ, хэбгъэунэфыкIы хъун гьэхъагъэхэр зэрэщыIэхэр кыыхгъэщыгъэн фæе. Республикэм гъэрэкIо лэу кыи-щахыжыгъэр, ыпэрэ илъэсым егъэппагъэмэ, процент 18-кIэ нахыб. Ар шIуагъэкIэ зыфэ-лъэгъугъэнхэ фаехэр къохэмрэ щагубзыхуэхэр яхъун фэгъэза-гъэхэр арых.

Аужырэ илъэситфым республикэм щэу кыи-щахыжыгъэр илъэс къэс тонн мин зытIу-кIэ нахыбэ мэхъу. 2011-рэ илъэсым щэу кыи-щахыжыгъэр тонн мини 110-м кхэхъу, ар тонн мини 3 фэдизкIэ нахыб 2010-рэ илъэсым кыи-щахыжыгъагъэм. Былым пашгъэхэм япчъагъи кыи-щыкIэныр аужырэ уахътэм кыизтеуцауагъ. ТапэкIэ илъэс къэс былым пашгъэхэм япчъагъэ процент 20 — 30-кIэ нахь макIэ хъу-щтыгъэмэ, икIыгъэ илъэсым, макIэми, ащ хэхъоныгъэ фэхъугъ. Былым пашгъэхэм япчъагъэ гъэрэкIо кыизэрэщымы-кIагъэм фэши федеральнэ бюджетым кыи-кIэу былым Iус-хэм ягъэхъазырын пэлухъанэу республикэм сомэ миллион 35,5-рэ кыи-кIэхъагъ. Ащ да-кIоу республикэ бюджетми ащ фэши сомэ миллион 1,9-рэ кыи-фитIупшыгъ.

Чэм телъытэу угушыIэн

хъумэ, аужырэ илъэситфым кыи-кIоцI зы чэмым щэу кыи-кIахырэми хэхъоныгъэ фэхъугъ. Ащ фэдэ пчъагъэр кыи-зэрэ-рэтлытэрэмкIэ, килограмм мин 1,5-кIэ нахыбэ хъугъэ. 2006-рэ илъэсым республикэм шаIыгъ чэм пэпчъ телъы-тагъэу щэ килограмм мини 2,3-рэ кыи-хыжыгъагъэмэ, икIыгъэ илъэсым а пчъагъэр килограмм мини 3,8-м нэсыгъ.

Тиминистерствэ лымкIи щэмкIи программитIу щитхъу-хъагъ. Былымхъуном илъэси-тIум кыи-кIоцI быгъуитIу кило-грамм 450-рэ зырыз яонтэгъу-гъэу зыхьукIэ, килограмм пэпчъ субсидиеу сомэ 7 ратышт. Зы килограмммым телъытагъэу племенной былым лъэпкъ кыи-зыщэфырэ сомэ 30, былым кыи-зырыкIо кыи-зIэ-кIэзыгъа-хъэрэм сомэ 10 аIу-кIэшт. ИкIы-гъэ илъэсым тибылымахъохэм Къалмыкь Республикэм были-мышъхъэ 1100-рэ кыи-щашъ-фыгъ.

ЩэмкIэ субсидие гъэрэкIо зэрэтыгъэхэр ар кыи-зыжы-хъэу перерабатыуаюущэ пред-приятхэм языщагъэхэр арых ныIэп. Щэм ыуасэ зыпкъ зе-уцом ащ фэдэ субсидиехэ-ми ятын зэпагъэугъ. Илъэсым иятIонэрэ кIэлъэныкъо уасэхэм кыахъауи, щэ килограммыр зэрэщэфырэ сомэ 15 — 17-м нэсыгъ.

Зигугъу кыи-щыIыгъэ про-граммэхэм федэ кыи-зэрэтырэр нафэ кэхъугъ. Ащ кыи-хэкIэу тызыхэт илъэсми ахэр тэгъэ-федэх.

Тызыхэт уахътэм республи-

ШъунаIэ тешъудз!

Гьот макIэ зиIэхэм — ыпкIэ хэмыльэу

Адыгэ Республикэм ипашъ-хэм пшгъэрылэ шъхъаIэу апа-шъхъэ итхэм ащыщ кIэлэцIы-кIухэм ыкIи Iэтахъохэм язы-гъэпсэфыгъо лъэхъанэ шIуагъэ кыи-тэу зэхэщэгъэныр. Ащ пае шIэгъэн фаер зэкIэ игъом зэ-шIохыгъэным ренэу пылтых гъэцэкIэкIо хэбзэ органхэр. Мары илъэсыр кыи-зыжыгъэм кыи-щыбулагъэу кIэлэцIыкIу 530-мэ япсауныгъэ агъэпытэн амал арагъэгъотыгъ.

Гьатхэми зыгъэпсэфыгъо мафэу кIэлэеджакIохэм яIэшт-хэм илъэхъан нэбгырэ 780-рэ къэлэ кIыбым щыIэ зыгъэ-псэфыплэ чыпIэхэм агъэ-кIонхэу ары зэрэрахъуагъэр. КIэ-лэцIыкIухэм ящыкIэгъэштхэм-кIэ зэкIэмкIи зэтэгъэпсыхъа-гъэх ахэм якIасэ хъугъэхэ зы-гъэпсэфыплэ лагерьхэу «Лань», «Горная», «Предгорье Кав-каза» зыфилохэрэр. ЗэлукIэгъу

гъэшIэгъонхэр, шIэныгъэ зы-хэпхын плъэкIышт Ioфтхъа-бзэхэр кIэлэцIыкIухэм къа-жэх.

КъэIогъэн фае ахэм афэдэ чыпIэхэм защызыгъэпсэфы-гъэ кIэлэцIыкIухэм япсауныгъэ изытет лыплъэхэрэм зэхъо-кIыныгъэшIухэр кыи-зэрэ-ха-гъэщыхэрэр.

Ны-тыхэу зыкIэлэцIыкIухэр мыхэм ащыщ зыгъэпсэфыплэ лагерь зыгъа-кIо зышIонгъохэм цIыфхэм ясоциальнэ фэIо-фашIэхэр афэгъэцэкIэгъэнхэм-кIэ чыпIэхэм ащыIэ гупчэхэм зафагъэзэн алъэкIышт.

Шъугу къэтэгъэкIыжы гьот макIэ зиIэ унагъохэм арыс кIэлэцIыкIухэм ыпкIэ хэмыльэу путевкэхэр зэрэратыхэрэр.

Адыгэ Республикэм IoфшIэнымыкIэ ыкIи социальнэ хэхъоныгъэмкIэ и Министерствэ ипресс-къулыкъу

кэм чэм мин 27-рэ шаIыгъ. Ау а пчъагъэр республикэмкIэ макIэ, гъомылэпхъэши предпри-тиехэм щэу ящыкIагъэр кыи-ригъэкъурэп. Ащ кыи-хэкIэу Краснодар ыкIи Ставрополь крайхэм, Ростов хэкум щэ за-водхэм ар къарашын фаеу мэхъу.

Тиыхъэ телъ Адыгейм бы-лымхъуным лъэныкъо пстэум-кIи хэхъоныгъэ зэрэщишIы-щтым. Тинепэрэ IoфшIагъэхэм ащкIэ гугъаплэ къаты.

Елена ДЕРКАЧЕВА, Джэ-джэ районым ит стани-цэу Дондуковскэм щэм къуае зыщыхашыкIырэ цехэу дэтым ипаш:

— ТапэкIэ щэм къуае зы-щыхашыкIырэ цех 80-мэ ти-станицэ Ioф шаIэ зэхъум, Дон-дуковскэр Голландием фа-гъадэщтыгъэмэ, джы Ioфыр ащ тетыхъэп. Ахэм азыныкъомэ Ioф ашIэжырэп, нэмыкIэу къэ-пIон хъумэ, «подпольем» кIуа-гъэх. Сыда пIомэ пстэуми къа-лъэгъоу Ioф пшIэным зи федэ кыи-мытэу ары зэралъытэрэр. ЗэшIуахын фаеу щытыр бэдэ,

зи IэпыIэгъу къафэхъурэп, банк-ми чIыфэ кыи-лахын алъэкIы-рэп. А кыи-ныгъо пстэуми акIы-лу кыи-хъужыгъэ къуаер ашIы зыхьукIэ IэкIыб хэгъэгъухэм къарашырэ палмэ дагъэр зэра-гъэфедэрэр. Ащ ишIуагъэкIэ, къоешIыным «фэIазэхъу» ста-ницэм дэххэм къуае игъэхъа-зырын тырагъэкIуадэрэр фэ-дитIу-кIэ нахь макIэ ашIын алъэкIыгъ. Щэр Дагыстаным-рэ Темыр Осетиерэ къара-щышъ, зигугъу къэтшыгъэ да-гъэр хагъахъозэ федэ къыра-гъэты. Сэ сфэдэхъу а дагъэр хэмыгъэхъагъэу щэ къабзэм къуае хэзышIыкIыхэрэр ахэм янэкъокъунхэ алъэкIырэп.

Сызипэщэ цехым нэбгырэ 40 — 50 шэлажэ. ТицехкIэ икIы-гъэ илъэсым рентабельностыр лъэагъэмэ, тызыхэхъэгъэ илъэ-сым тиIофхэр ащ лыкIахэхэ-рэп. Щэ завод инхэм япродук-цие зэрэуагъэкIырэ уасэхэм къащытымыгъэкIэным тэри тыпыл. Щэр кыи-зчытщэфы-хэрэм игъом ренэу ахыщэр алэ-кIэтэгъэхъажы. ИлъэсиплI

хъугъэ Джэджэ агрокомплек-сым ифермэ щэр кыи-зиты-цырэр. Ащ да-кIоу Краснодар кра-им ит хыи-змэтшIаплэхэми илъэс 11 хъугъэу щэр къащы-тэщэфы. Мостовской ыкIи Кур-ганинскэ районхэм ащыIэ унагъохэми щэр кыи-тащэ.

Щэм гъомылапхъэ хэпшIы-кIыныр федэкъэкIуаплэу щыт. Тистаницэ а Ioфым изэхэщэнкIэ опытэу щыIэ хъугъэр респу-бликэм зэкIэ ирайонхэм аща-гъэфедэ. Ау предприниматель-хэм гъэбылтыгъэкIэ Ioф ашIэ, хэти фаеп хъакъулахы ытынэу.

Джыри зы Ioфыгъу. Илъэс 15 горэкIэ чэмхэр кыи-зыщын-хэ амыгъотыжы хъунэу шIо-шы. Джырэ рапшIэу ныбжы-кIэхэр а IoфшIэным зыкIэты-мыгъэгъушIухэкIэ, ахэр псэупIэ унэхэмкIэ, лэжапкIэмкIэ, чIы-фэхэр ятыгъэнхэмкIэ къуаджэм щыпсэунхэм зыфэтымыщэ-хэкIэ, сыд фэдэ былымхъупIэ комплекс ин пшIыгъэкIи, ахэм Ioф ащызышIэн бгъотыштэп.

ЛIЭХЪУСЭЖЪ
Хъаджэрэртбий.

Гьэтхапэм (мартым) инэмазшыгъо уахътэхэр

Мафэ-хэр	Сэбахъ нэмаз	Тыгъэр кыи-зыкIыкIырэ	Щэдэжэгъо нэмаз	Ечэнд нэмаз	Ахъшам нэмаз	Джац нэмаз
1	6:30	8:00	13:50	16:36	19:10	20:37
2	6:28	7:59	13:50	16:37	19:11	20:38
3	6:26	7:57	13:50	16:38	19:13	20:40
4	6:24	7:55	13:50	16:39	19:14	20:41
5	6:22	7:53	13:50	16:39	19:16	20:42
6	6:20	7:51	13:50	16:40	19:17	20:44
7	6:18	7:49	13:50	16:40	19:19	20:45
8	6:16	7:47	13:49	16:41	19:20	20:46
9	6:15	7:45	13:49	16:42	19:23	20:47
10	6:13	7:43	13:49	16:43	19:24	20:49
11	6:11	7:41	13:49	16:43	19:25	20:50
12	6:09	7:39	13:49	16:44	19:27	20:51
13	6:08	7:37	13:49	16:45	19:28	20:52
14	6:06	7:35	13:49	16:45	19:30	20:54
15	6:04	7:33	13:49	16:46	19:31	20:55
16	6:03	7:31	13:49	16:47	19:32	20:56
17	6:01	7:29	13:48	16:48	19:33	20:58
18	5:59	7:27	13:48	16:48	19:35	21:00
19	5:57	7:25	13:48	16:49	19:36	21:01
20	5:55	7:24	13:48	16:50	19:38	21:02
21	5:53	7:22	13:48	16:51	19:39	21:04
22	5:52	7:20	13:48	16:51	19:40	21:05
23	5:50	7:18	13:48	16:52	19:41	21:06
24	5:48	7:17	13:47	16:52	19:42	21:08
25	5:47	7:15	13:47	16:53	19:44	21:10
26	5:45	7:13	13:47	16:54	19:45	21:11
27	5:42	7:10	13:47	16:55	19:46	21:12
28	5:43	7:12	13:47	16:55	19:47	21:13
29	5:40	7:08	13:47	16:56	19:49	21:15
30	5:38	7:06	13:47	16:57	19:50	21:16
31	5:36	7:05	13:47	16:58	19:51	21:17

Унэркьо Мирэ тарихъ шлэныгъэхэмкIэ кандидат, этнограф, Адыгэ къралыгъо университетым адыгэ тарихъымрэ культурэмрэкIэ икафедрэ идоцент, Урысыем иапшгъэр профессиональнэ еджапIэ изаслужениэ ИофшIэ.

Адыгэ лъэпкъ культурэм шлэныгъо пстэуми, пIоми хъунэу, Мирэ гупшысэкIэ анэсыгъ. Ахэм ащыщэу Иофшгъо заулэ анахъ хъушхъафыкIыгъэу ыушэтыгъ.

Ащ фэдэу тыжыбн-дышпэ-гъу-чIым япхыгъэ Iэшлагъэу лъэпкъым зэригъэулугъэм илээс пчъагъэрэ Иоф дишлагъ, ащ ехыблагъэу монография, статьяхэр кыдыгъэкIыгъэх. Лъэпкъ щыIакIэр зынэсыгъэу лъэжакIэр, шыгыбынр, гъомылэпхъэхъаныр, унэшыныр инэплъэгъу ит зэпых, адыгэ хабзэм изэхэтыкIэ ыгъэунэфыгъ, ишапхъэхэр кыгъыхыгъэх. Гурыт еджапIэм иа 1 — 9-рэ классхэр зэреджэштхэ учебникхэр «Адыгэ хабз» ыцIэу кыдыгъэкIыгъэх. Адыгэ хабзэр лъэпкъыгъэпсэу, лъэпкъуыгъоу зэрэщытыр а Иофшлагъэм кышцигъэнэфагъ.

Мирэ зыми хэмыкIокIэрэ ушэтыкIэ амалхэр кыыхыгъэх. ГуыцIэм пае, ушэтыным ылапсэр угыоеныр арэу зэрэщытыр мызэу, мытIоу кыушыхъатыгъ. Илээс 45-рэ хъугъэу мышшъыжъэу адыгэм ищыIэкIэ-псэукIэ, икультурэ япхыгъэ кърбархэр еугъоих. Адыгэ Республикэм имызакъоу, хылушъо Шапсыгъэм, IэкIыбым ащыпсэурэ тилъэпкъыгъэхэм адэж (Тыркуем) гъоогоуи 9-рэ экспедицие ащылапгъ. Кыуыгъоигъэ материалхэм азыныкIо Лъэпкъ музейм ифондхэм ахэлъ (Мирэ илээсыбэрэ ащ цылъжъагъ), азыныкIо Адыгэ къралыгъо университетым лъэпкъшлэныгъэмкIэ и Гупчэу 2000-рэ илээсым кыызэ-луахыгъэм лъапсэ фэхъугъ.

Мирэ анахъ Иофшгъо цыкIум пкырыплъызэ анахъ Иоф инхэр гушэтыгъэх елъэкIы, зы пкыгъом епхыгъэ кърбархэр зэрихы-лIэхэмэ, нэмыкIэхэм ар аригъапшэзэ шлэныгъэр цэрщэу еугъоин, зэфэхысыжъ куухэм а зэпсгъур арешалIэ. Ащ фэдэу ыцIэ къеплон плъэкIышт 1973-рэ илээсым Пэнэжыкыуае щыщ тыжынашIэу Сыджыхъ Сэфэрбий

(ащ яти ятжыб тыжыбнэшлагъэх) кыыригъэIотэжыбгъэхэм къапкырыкIи, тыжыбн-дышпэхэкI хыалэмэтхэу илээс минхэм адыгэм ылэжыбгъэхэм япхыгъэ шлэныгъэу зэригъэулугъэм зэфэхысыжъ куухэм къафишагъ. Лъэпкъ IэшлагъэхэмкIэ Урысыем кышчымыуцоу дунэе культу-рэм адыгэр хэцагъэу, зы Иофшгъо горэхэмкIэ щысэтэхы-пIэу, шапхъэу щытыгъ.

ЛIэшIэгъуныкIорэ Мирэ зы-телэжыкыгъагъэм кыыхихи адыгэм

кIын специалист» аIоштыгъ.

Щыфыр заджэрэр кыызэрэгъу-рылорэр ыкIи ыгу зэрэриубыт-рэр зэфэшхъаф. Мирэ зэ зэджагъэр зэгъэфагъэу ышхъэ илъ, зыгорэм хэгъошчыханэу щытгъ.

«Адыгэ хабзэу» еджапIэм пае атхыгъэ тхыльхэм (ахэм янахы-бэр Мирэ иIофшлагъ) гъэсэ-ныгъэ-пIуныгъэ мэхъанэу яIэмкIэ пелэн джыри амытхыгъэу сэ кысшIошIы, бэми ащ тетэу алыгът. ЩыIэныгъэр зэрэзэб-

Ымакъэ ыгъэлъэшыштгъ, быр-сыр пылъэп. «IофшIэным фэшъыпкъ» аIоу цыфым ехыблагъэу бэрэ зэхэсхыгъ, ау Мирэ фэдэу IофшIэным зэкIэ ыкIуачIэ ритэу щымыIэу сэ кысшIошIы. Студентхэм шIу альэгъу, адрэ лекциехэм къэмыкIохэрэми Мирэ изанятиехэр ханэхэрэп. Зачет зымытыгъэ студентым фэгубжырэп, ыгъэцIыкIурэп, рэхъатэу дэгущыIэ, «стыжыштыгъ» зылорэм ежъ иуахътэ шхъама-сэу тыригъэкIодэшт, зытфыхэ

рело: «Мыщ фэдэ тхыльхым, мыщ фэдэ нэкIубгъом еплъ, 1963-рэ илээсым ащ Тбилиси сышцеджэгъагъ», — еIошъ. Зыпари щыгъушпэштгъ, зэхигъэкIодэштгъ.

«Мирэ зыгорэм уиэгъумэкIэу ыпашхъэ кышчыпIуагъэмэ, щыгъушпэштгъ. Нэужым пчъагъэрэ кыкIэупчIэшт, кыпфэгумэкIышт», — аIо иIофшIэгъу-хэм. Ар шыпккъэ, зэгорэм гужэжогъу ИофкIэ Мирэ ипшъа-шэу Майе сытефэнэу хъуыгъагъ. А лъэхъаным ащ гум зыщелэ-зэхэрэ Гупчэу Бакулевым ыцIэ зыхырым ординатурэр щихы-щытыгъ. «Москва бэрэ угушъ-Iэнэу хъушт» ыIуи ахъшэ макIэ зэрыкIырэ ежъ ителефон Мирэ кысфаригъэхыгъ, ипшъашъэ фигъэпIагъ ышIапхъэм нахыбэ ышIэнэу. Майе зэрэзгъэгумэ-кIырэм имызакъоу, ежъ Мирэ мафэ къэс кысфытеуагъ, тигъэр хъабатыгъ.

Тэ тизакъоп ащ фэдэу ипшъа-шъэ зыфэгумэкIыгъэр. Ащ фэдэ гумэкIылэ шэныр, пшъэдэкIы-жыр янэ кыызэрэпкырыкIырэр нафэ. Зэуи фыщымытэу, зыкIи зыщымылугъырэм ащ тетэу фы-щытмэ, иIахылыхэмкIэ, иIофшIэ-гъухэмкIэ зыпари кыызэрэтемы-нэрэр бгъэшIэгъонэу цытгъ.

Мирэ илээс 15-м кышцегъэ-жъагъэу мы къалэм щэпсэу, ышхъэ ылыгъэжыгъ, иныб-джэгъухэр кыгъэгъунагъэх. Зэ ныбджэгъу ащ фэхъугъэр IэкIыб ышIыгъэл. Джаш фэдэу исабый-хэри ыпIугъэх. Ишъау Нарт ежъ исэнэхъат гъогу кыыхыгъ, шлэныгъэшхо зыпкырылъ Iэлэгъадж. Ипшъашъэу Майе врач сэнэхъатыр кыыхыгъ, Москва аспирантурэр кышце-ухы. ЗипшъэдэкIыжъ лъэшэу кызыгурылорэ цIыф, сымаджэ-хэм игупсэхэм афэдэу къадекIо-кIы. Ащ тетэу щытын фаеу гурызыгъалорэр ян ары.

Мирэ исабыйхэр изакъоу ыпIугъэх. «Тхъэм сыфэраз, ар кысфэупсагъ», — еIо ащ. Сабыйхэр язакъоу унэм исыхъу бэрэ кыыхэкIыгъ. Мирэ ИофшIэпIэ пчъагъэмэ аIуыгъ. Ары зыкIилорэр Тхъэр кыфэуп-сагъэу. Исабийхэр цIыф шIагъоу хъуыгъэх. Ахэр насыпшIонхэу, унэгъо дахэхэр ашIэнэу, янэ адэгъ-хъэжынуу Мирэ кызыхыгъэу мафэм ехъулэу тыфэлъаIо.

СИХЪУ Гошпагъу.

ЛъэпкъшIэныгъэм иушэтакIу

инеуш зыфэдэштыр шIэныгъэ лъапсэ илэу кыгъэнэфагъ: лъэпкъым ицIы-фышхъэ хэмыхъомэ, бээр културэри, аужым ежъ лъэп-кыри екIосэхыжыбн ылъэ-кIышт.

Унэркьо Мирэ илээс 20-м ехъугъэу Адыгэ къралыгъо университетым истудентхэр адыгэ културэмрэ тарихым-рэкIэ регъаджэх. КIэлэ-егъаджэхэм яшIэныгъэхэм зы-щахагъэхэрэ институтым еп-хыгъэуи ар мэлэжэ. Адыгэ къралыгъо университетым, Адыгэ Республикэм, Урысы-ем яфонд зэфэшхъафхэм я-проектхэм Мирэ бэрэ ахэлэ-жъагъ, мызэу, мытIоу грантхэр кыыхыгъэх, шIэныгъэлэжыбн адыгэ шIэныгъэм ехыблэгъэ ста-тыхэу 100-м ехъу кыыхытыгъ.

Мирэ силъэгъунэу ар зыщы-лэжбэрэ кафедрэм сызычIахэм, пшъашъэхэр ягуапэу кыспэ-гъокIыгъэх. **Абэсэ Щамсэт илээсыбэ хъугъэу Мирэ Иоф дешIэ.**

— Мыщ сыкъэклоным ыпэкIэ Мирэ Иоф зышIэпIэгъэ Лъэпкъ музейм сэри сыщылэжъагъ, — кьеIуатэ Щамсэт. — Ежъ сы-мылэгъугъэмэ, итекстхэмкIэ эк-скурсиехэр зэхасщэштыгъэх. Ахэр ямэхъанэкIэ куухэу, яжабзэ баеу, зыпари хэпхын умылэ-кIынэу гъэпсыгъагъэх, псынIкIэу кышпкырыкыштыгъэх. Музе-им Мирэ игугъу щашIы зыхъу-кIэ, «зыми ебгъэпшэн умылэ-

лэхъурэм елытыгъэу шэн-хаб-зэхэм зэхокIыныгъэу къаха-хъэхэрэри кыыриIотыкIэхэу, щыIэныгъэм пэблагъэу ИофшIа-гъэр гъэпсыгъэ.

Мирэ зытемытхыхъагъэ ады-гэ наукэм лъэныкIо кыыхэб-гъотэштгъ. БэмышIэу иIофшIа-гъэхэм тахэплэжыбнэу хъугъэти, тарихыи, културэми, гъомылэп-хъэхъаными, Кавказ заом нэ-сыжъэу ар зынэмысыгъэр макIэ.

Бгъошэ Мустымэт этно-графиемкIэ кафедрэу Зэфэс Айдемыркъан ыцIэ зыхы-рэм икабинет ипаш.

— Мирэ узеплъыкIэ, апэ-рэмкIэ ащ фэдэу нэжгъурэу кышпIошIырэп, — еIо ащ. — Ау ащ гу зылымытэрэ щыIэп.

къэIуагъэми едэ-лушт.

Щыфыр гъой-щаеу кыыхэкIыба.

Ащ фэдэу ИофшIэ Мирэ къэIуагъэми, аудиторием зыхэкIэ, студентхэм кIуачIэ ахэгъуатэ, сыхъатихи лекцием кьеджэн ылъэкIышт. Ащ илек-циехэм ямыдэлугъэм чIэнагъэ ышIыгъ.

Мирэ статья ытхын зыхъу-кIэ, ар зыфитхыштым иIоф-шIагъэхэм зэкIэмэ яджэшт, охътабэ пигъэкIодэшт. Сщы-гъушпахэрэп университетым ипроректорэу КIэрмыт Казбек пае юбилейнэ статья ытхын зэхъум, ащ кыдыгъэкIыгъэу щыIэм зэкIэмэ зэрджагъэр. Илээс 20 фэдизкIэ узэкIэлэ-бэжмэ физкультурэм фэгъэ-

хыгъэ тхыльхэу Казбек кыди-гъэкIыгъэм зы сатыр кыыхы-мынэу еджагъ, гъэшIэгъоныби кыыхыгъотагъ. А лъэхъаным Каз-бек кыыриIогъагъ «Мир, ош нэмыкI ащ емыджэгъэнкIи хъун» ыIуи. Ащ къэгъэлъагъо Мирэ сырэ Иофи упкIэпкIыгъэу зэрэкIуалIэрэр.

Ащ фэдэ, Батырбай Батырбий фэгъэхыгъэу ытхын зэхъуми икIэрыкIэу ар кызылэуиыгъэм фэдагъ. Итхыгъэмэ зэкIэмэ яджагъ, «глаголыр Батырбий кыызэрэзехиыгъэу зыми кы-зехиыгъэп, глаголым ащ одэ фитхыгъ» ыIогъагъ.

Мирэ шIэжъэу иIэр умыгъэ-шIэгъон плъэкIырэп. Библиоте-кэм ыIофытэрэ бзылфыгъэм

ФЕДЕРАЛЬНЭ ЫКИИ РЕСПУБЛИКЭ ПРОГРАММЭХЭР

Нахъ псынIкIэу IэпыIэгъу агъотыным фэшI

Къалэхэм, район гупчэхэм апэлудзыгъэу щыс къуа-джэхэм, къуытырхэм адэхэм игъом медицинэ IэпыIэгъу агъотыныр мэхъанэшхо зилэ Иофшгъоу щыт Адыгэ Республикэм имызакъоу, УрысыемкIи зэрэп-саоу. Ащ изэшлохын фытегъэпсыхъагъ федеральнэ программэу «2012-рэ илээсым нэс къуаджэхэм со-циальнэ хэхъоныгъэ ягъэшIыгъэныр» зыфилорэр. А программэм кыпкырыкIыхэзэ, икIыгъэ илээсым республикэм мы лъэныкъомкIэ Iофтхъэбзэ зэфэшъ-хъафхэр щызэшIуахынхэ алыэкIыгъ, тызыхэт илээс-ми ахэм ащыщхэр лъагъэкIуатэх.

Адыгэ Республикэм псауны-гъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Ми-нистерствэ ипресс-къулыкIу ты-зэрэщыгъэгъозагъэмкIэ, ыпшъэ-кIэ зигугъу къэтшIыгъэ феде-ральнэ программэм кыдыхэ-лэтыгъэгъэ ахъщэу республикэм кыфатIушпщырэм Адыгеим ибю-джет кыыхыгъэгъэ мылыкIу хагъа-хъозэ, икIыгъэ илээсым псэупIэ зэфэшхъафхэм фельдшерскэ-акушерскэ пунктхэр (ФАП-хэр) къащызэIуахынхэ алыэкIыгъ. А IофшIэныр тызыхэт илээсым зэ-пагъэурэп.

Мары 2012-рэ илээсым иапэ-рэ мэзищым кыкIоцI фельдшер-

скэ-акушерскэ пунктIу атынэу щыт. Министерствэм кыызэрэ-щытаIуагъэмкIэ, апэрэр — къу-тырэу ХымышкIэй щырагъэ-жъэгъагъэр — аухыгъ ыкIи сы-маджэхэм яфэлэ-фашIэхэр щызэшIуахых. ЯтIонэрэ ФАП-р Красногвардейскэ районым ит селоу Верхненазаровскэм шагъэ-уцугъ. Ау ащ ыкIоцIкIэ джыри IофшIэн горэхэр щыгъэцкIэ-гъэнхэ фаеу къэнагъэх, мы мэфэ чыIэхэм ахэр аухыжыбнхэ амал агъотырэп. А псэуалъэри шIэхэу атышт, цIыфхэм ямедицинэ фэлэ-фашIэхэри ашафагъэцакIэхэу рагъэжъэшт. Мы псэуплэхэр район

гупчэхэм зэрэпIудзыгъэхэм кыыхэкIыкIэ, медицинэ IэпыIэгъу цыфхэм агъотыным фэшI гъо-гум охътабэ тырагъэкIодэн фаеу хъуштыгъэ. ЕтIани хэти ешIэба IээпIэ учреждениим зэ окIо пае ИофшIэ ухыгъэ зэрэмыхурэр.

ФАП-хэм яшIын рахъухъэ зэхъум кыдылэтыгъагъ медицинэ учреждениехэр зыдэтыштхэ псэ-уплэхэр километри 10 — 15 на-хыбэу зэпэмычыжъэнхэ, зэфэ-дэу ахэр республикэм ишъо-

лыыр итынхэ зэрэфаер.

Министерствэм ипресс-къу-лыкIу кыызэрэхиыгъэщыгъэмкIэ, 2011 — 2012-рэ илээсхэм къаIоцI ФАП-хэм зэкIэмэ са-нитар транспорт ыкIи макъэ зэрарагъэлун амалхэр яIэхэу ашIынэу ары. Ащ ишIуагъэкIэ, мы медицинэ учреждениехэм яIофшIэхэр сымаджэхэм яунэ-хэм кIохэзи ашIын алыэкIышт.

КIэIэу къэпIон хъумэ, модер-низацием пшъэрылъ шхъаIэу

иIэхэм ащыщ медицинэ Iэпы-Iэгъоу цыфхэм арагъэгъотырэм шэпхъакIэхэр фэшIыгъэнхэр, ста-ционар Iээным тырагъэкIодэрэ уахътэр нахъ макIэ шIыгъэныр, цыфыр нахъ псынIкIэу ылъэ те-гъэуцожыгъэным кыфэкIонхэр. Ахэм зэкIэмэ яшIуагъэкIэ зэхъокIыныгъэшIухэр — сэкта-ныгъэ зилэ хъухэрэм, шъобж зэ-фэшхъафхэм апкэ кыкIыкIэ дунаим ехыжыхэрэм япчъагъэ кышчыгъэкIэгъэныр — медицинэ къулыкIу фэхъунхэм игугъа-пIэхэр щыIэхэ мэхъух.

Пчъагъэхэм кыызэрагъэлъа-гъорэмкIэ, программэ зэфэшъ-хъафхэм къапкырыкIыхэзэ, пса-уныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ Адыгэ Республикэм икыулыкIу аужырэ илээситфым кыкIоцI сомэ миллиард 11 халъхъагъ, ащ щыщэу медицинэ оборудова-ниякIэхэм ящэфын миллиарди 3-м ехъу пэлуагъэхъагъ, реани-мобили 7-у зэрагъэгъотыгъэхэм миллион 18,5-рэ атефагъ. ИкIыгъэ илээс закор пштэмэ, псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ республикэ къулыкIу сомэ миллиардым ехъу халъхъагъ.

ЖАКIЭМЫКЪО Аминэт.

Емыж Аминэт. Ащ Лъэпкъ биб-
лиотекэр ыльапсэу зэхашэгъэ
клубым ипрограммэ зыфэдэр,
гухэлъэу зэшуйхырэ ныхъы-
кIэхэм политическэ шIэныгъэрэ
гурылокIэ тэрээр къэралыгъо
гъэпсыкIэм фыраIэныр, клубым
идевизыр «Я — гражданин!
Я — избиратель!» зыфиохэрэр
арэу кIигъэтхыгъ. Ащ даклоу
эмблемэм, буклетхэм анэсыжъэу
зэкIэ зэрагъэнэфагъэр, кызэра-
гъотыгъэр кыIотагъ. Хэдзаклоу
ушытыныр — уихэгъэу игъэ-
псыкIэ-шIыкIэ зэхэпфэу, ихэ-
хьоныгъэхэм уащыгуазэу, о
пшхъэкIи пфэлъэкIыштым уде-

Лъэтегъэуцым кырагъэблэ-
гъагъэхэу, ащ хэлэжъагъэ пэпчъ
— Фанюс Казыхановыр, Шъэуа-
пIэкъо Аминэт, Къэрэтэбэнэ
Мыхьамодэ, хэдзэкIо ныхъы-
кIэхэм я Клуб шыIэ зэрэхъу-
гъэмкIэ Iофтхьабзэм хэлэжъэрэ
ныхъыкIэхэм ыкIи клубым хэт-
хэм, изэхэшакIохэм къафэгъу-
шIуагъэх. Мыхэр кытегушыIа-
гъэх илэс 18-м цIыфыр зынэ-
сэу, ар зигъэунафыгъэ уж пшъэ-
дэкIыж ин Хэгъэгум, общест-
вэм апашхъэ щыриIэ зэрэхъу-
рэм, илэс 18 зыхъукIэ, хэти
хэдзынхэм ахэлэжъэн ыкIи
ышхъэкIэ хэдзынэу фытыныгъэ
зэригъотырэм, Iашэр ыштэнышъ,
Хэгъэгур кыухъумэн, кыгъэ-
гъунэн фаеу зэрэхъурэм. Джащ
фэдэу унагъо ышIэн амал зэри-
гъотырэм, ныхъыкIэ пэпчъ щы-
Iэныгъэм тэрэзу хуэуцоным фэ-
гъэхъазырыгъэныр, фэгъэсэгъэ-
ныр зэрэIофыгъо иным, щэч
хэмылэу, ащ бэкIэ нахъ пасэу
Iоф дэшIэгъэн, кIэлэеджакIохэр
ыкIи ныхъыкIэхэр а зэкIэмэ
ялытыгъэу гъэсэгъэнхэ, плу-
гъэнхэ, правовой культурэм кы-
фэщэгъэнхэ зэрэфаем ягугъу
къашIыгъ. Замыгъэбэлэрэгъы-
нэу, ежъ-ежырэу чаныгъэ кыз-
хагъафэзэ, ныхъыкIэхэм зы-
къагъэнэфэнэу, загъэчанынэу
къаджагъэх, клубым лъэпэ мафэ
ыдзынэу кыфэлъэIуагъэх.

Лъэтегъэуцым хэлэжъэгъэ
ныхъыкIэхэр фильм-слайдым,
кыгъэлъэгъон баеу «На полити-
ческом олимпе» зыфиIорэм
ашIогъэшIэгъонэу яплъыгъэх.

КIэлэеджэкIо цIыкIухэм хэ-
дзынхэм афэгъэхыгъэу ашыгъэ
сурэтхэм ыкIи апшъэрэ клас-
схэм арысхэр зыхэлэжъэгъэ
творческэ тхэн зэнэкъокъоу «Сэ
Президентэу сыщытыгъэмэ» зы-
фиIорэм изэфэхысыжъхэр клу-
бым зеришIыштхэр, ахэм афа-
шыгъэ уасэр бэ тырамыгъашIэу
кызэраIоштыр Емыж Аминэт
кыыхигъэшыгъ.

Ары. НыхъыкIэхэр — обще-
ствэм исоциальнэ кIочIэшхох.
Iоф адапшIэу, зылыпщэхэмэ,
уащыгугъынэу щытых.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтхэр лъэтегъэуцым Iэ-
шынэ Аслъан кыщытырихы-
гъэх.

НыхъыкIэхэр — обществэм исоциальнэ кIочIэшхох

Мы аужырэ илэс 20-м тихэ-
гъэу зэхъокIыныгъэшхохэр лъэ-
ныкъуабэкIэ — экономикэмкIэ,
политикэмкIэ, шыIэкIэ-псэукIэ
зэфыщытыкIэхэмкIэ, къэралы-
гъо структурэмкIэ, законхэмкIэ,
гъунапкъэхэмкIэ фэхъугъэх. А
зэкIэмэ япхыгъэу цыфхэм яакъы-
ли, къашIэныгъэ шыIэкIэмкIэ
яIэ еплъыкIэ-фыщытыкIэхэм
изэблахъугъ.

Хэгъэгур гъогукIэ гъэнэфа-
гъэм техъагъ. Ащ кыщыдэ-
хъушт-щыфэу кIочIыштыр шып-
къагъэ зыхэлэ законодательст-
вэм ыкIи правовой зэфыщыты-
кIэ хэхыгъэхэм, нэбгырэ пэпчъ
щыIэклэIэр зэрэгурылоу, зэри-
штэрэм, хэти хэлэ правовой куль-
турэм ялытыгъэгъэшт.

Урысыем лъэпсэ тэрэз ыгъо-
тынымкIэ анахъ мэхъанэ зиIэр
ныхъыкIэхэм яIуныгъэ-гъэсэ-
ныгъ, граждан обществэм ыкIи
правовой къэралыгъом фыщы-
тыкIэу фыраIэр ары. Хэти хъу-
гъахэу, зэкIэ ышIэн, ыIон фаер
ышIэу къэхъурэп. НыхъыкIэхэр
чаныгъэм, гупшысакIэм, зекло-
кIэ-гъэпсыкIэ дэгъухэм, хэдзын-
хэм ахэлэжъэнхэ алъэкIэхэу, те-
мыщыныхъэхэу къэралыгъо

структурэхэм ахэу-
цохэу, яшIошIхэр
кыраIотыкIыхэу
ыкIи къаухъумэхэу
плугъэнхэ фае.

Джары Адыгэ Рес-
публикэм иныбжыкIэхэм пра-
вовой плуныгъэмкIэ Iоф адэшIэ-
гъэныр апэрэ пшъэрылэ зышIырэр.

Мы зигъэ Iофыгъо иным
иджэуапэу хъугъэ АР-м и Лъэпкъ
библиотека эпхыгъэу хэдзэкIо
ныхъыкIэхэм я Клубэу «Буду-
щее — за нами!» зыфиIоу шыIэ
мазэм зэхашагъэр. Зэрэ Урысыеу
ыкIи Адыгейм якIэлэклэхэм пат-
риотизмэ ахэлъыныр, къэралы-
гъо Iофхэм ягъэIорышIэн пытэу
хуэуцонхэм ар тегъэпсыхъагъ.

Мэзаем иаужырэ мафэ, и
29-м, хэдзэкIо ныхъыкIэхэм я
Клуб илэтегъэуцо библиотекэм
щыкIуагъ. Ащ хэлэжъагъэх АР-м
хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие
итхъаматэ игуадзэу Фанюс Ка-
зыхановыр, АР-м культурэмкIэ
иминистрэ игуадзэу Шъэуа-
пIэкъо Аминэт, АР-м ныхъыкIэ
IофхэмкIэ и Комитет итхъаматэу
Къэрэтэбэнэ Мыхьамодэ ыкIи
Мыекъяупэ игурыт иеджакIоу,
N 8-м ия 9-рэ класс иеджакIоу,

Республикэу ШИК (школа ин-
формационной культуры) ипре-
зидентэу Михаил Оганисян.

Лъэтегъэуцор зэришагъ Лъэпкъ
библиотека правовой инфор-
мациемкIэ и Гупчэ ибиблиограф
шхъаIэу, хэдзэкIо ныхъыкIэ-
хэм я Клубэу «Будущее — за
нами» зыфиIорэм илэшхъэтетэу

гупшысагъэу щытыныр ары.
Джащыгъум мы Iофыр нахъ кIэ-
кIышт, шIуагъи кытышт.

Мы ныхъыкIэ клубыр —
зэкIэ АР-м ит библиотекэхэм
яхэдзэкIо ныхъыкIэхэмкIэ
шхъаIэу зэрэщытыр Емыж
Аминэт игушыIэ щыкIигъэт-
хыгъ.

ХЪАТИКЪУАЕ ИТАРИХЪ ЩЫЩ

(КызыкIэлъыкIорэр
мэзаем и 28-м
кыдэкIыгъэ номерым ит).

Еджэныр

1922-рэ илэсым иIоныгъо
мазэ и 25-м, Хъатикъуае ефэнд-
мэ, кIэлэегъаджэмэ зэхэсыгъоу
щыраIагъэм апэрэ упчIэу кы-
щаIэтыгъагъэр еджэным ехъы-
лэгъагъ ыкIи мыщ фэдэ унашэу
шашIыгъ: «Еджэныр цIыфмэ
ящыкIагъ ыкIи зедедгъаштэу
афэтэгъэнытэ еджапIэхэр зыдэт-
хэм еджэныр ащырагъэжъжы-
нэу, зыдэмыгъхэм къащызэIуахы-
нхэу, ахэм кIали пшъашти илэ-
сиблым кыщегъэжъагъэу илэс
18-м нэсыфэхэ ашарагъэджэн-
хэу. Ныдэлъфыбзэр илэсцитIо
зэрэрагъашI е апэрэ мэзищыр
адыгабзэу, адэрэ арапыбзэу щы-
тынэу кIэрэлъэIух. ИлэсишIым
зыблэкIэхэIэ адыгабзэрэ урысы-
бзэр шарарэгъэхэ, сыда плэмэ
урысыбзэр хэгъэгубзэу щыт.

ИлэсишIым нэмысхэзэ ара-
пыбзэр — КъурIаныр зрамы-

гъашIэ мыхъунэу тэлъытэ, бы-
лымэн ныхъыкIэхэм шэн-хэ-
бзэ дэу ахэлхэр нахъ псынIэу
зыхагъэзыжъынхэм ыкIи яса-
бийхэр еджакIо агъэклонхэм на-
хыжъэу емыджагъэхэр кIэгъу-
шIунхэм фэшI. А илэс шып-
къэм тичылэ еджапIэ кыщы-
зэIуахыгъ. Ар классиплI хъу-
штыгъ. Апэрэ кIэлэегъаджэхэу
ащ Iоф щызышIэштыгъэхэр Ма-
ковскэ зэшхъэгъусэхэу Василий
Ивановичрэ Мария Михайлов-
намрэ. Ахэр Совет хабзэм кы-
гъэкIогъагъэхэу къаIожы, ау
кызыдыкIыгъагъэхэр къашIэ-
жырэп. ЕтIанэ Бысылдж Хъусен-
рэ Набэкъо Ибрахимэрэ мыщ
IофышIэ кыIухъэгъагъэх. Ана-
хыбзэрэ а лъэхъаным еджапIэм
Iутыгъэр Набэкъо Ахьмэд. Ар
цIыф Iушыгъ. Ахьмэд Мысырым
университетыр кыщиухыгъагъ,
урысыбзэр, арапыбзэр ыкIи
тыркубзэр дэгъоу ышIэштыгъэх.
Ау 1938-рэ илэсым НКВД-м
ыгъэтIысыгъ ыкIи хъапсым иду-
най щихъожыгъэу зэхыхъыжы-
гъагъ.

**Апэу еджапIэр къэзыхы-
гъагъэхэр:** Адэмые Хъаджэ-
тус Мэмэркъанэ ыкIор, Бязры-
къо Мазлэ Хъаджумарэ ыкIор,
ЖыкIэу Хъамед Амырзанэ
ыкIор, Нанкъуае Джахъфар
ЯкIубэ ыкIор, Лыпый Хъис
Аслъанчэрые ыкIор, Хъэпэе
Ерэджиб Исхъакъ ыкIор, ХъакI-
мэфэ Хъабдул ХъакIмафэ ыкIор,
ХъакIмэфэ Хъаджэнуэ Шъали-
хъэ ыкIор, ХъуштэкIэ Джанчэ-
рый ЯкIубэ ыкIор, Шъхъэлэхэу
Хъаджумар Купзещэ ыкIор.

ЕджэпIэ шагум классыр зы-
чIэт унэм нэмыкIэу тхылхэр
чIэлэхэу унэ кыщызэIуахы-
гъагъ. КIэтхыкIыжыныу 1927-рэ
илэсым реклоIыгъэм кызэри-
гъэлъэгъуагъэмкIэ, тичылэ «пункт
ликвидации безграмотности»
зыфаIорэр дэтыгъ. Тинахыжъ-
хэр пчыхъэрэ еджэнхэу ащ зэ-
рэкIоштыгъэхэр къаIотэжы.

Щыгъыныр

Нахыжымэ кызэраIотэжы-
рэмкIэ, лыхэр Iоф кыным пы-
мылхэ зыхъукIэ, шъошэ зэте-

гъэпсыхъагъэ ащыгъыштыгъ,
Iашэр, шыуанэр хъазырыгъэх сы-
дигъуи гъогум техъан къодые-
хэу. Лымэ ащыгъыгъэр: цые,
хъурышэу пэIо лъаг, клэпсэ кIэ-
угъэу гъончэдэж, чылу имытэу,
местэхэр.

Бзылфыгъэхэм ящыгъын зэ-
тефыгъагъэ. Ихъэ-икIым пайи,
джэнэ тIурысы яIагъ. Джэгъу,
чэщдэс, шыгъачэ е нэмыкI зэ-
хахъэ яIэ зыхъукIэ, шъуэхэм сэе
дахэхэр зыщалъэштыгъэх, ау
унэгъо Iофхэр ашIэхэ зыхъукIэ,
щыгъыныжъхэр ащыгъыгъэх.

Гъэмафэми кIымафэми бзылф-
ыгъэхэм яджанэхэр Iэгъопэ
кIыхъагъ, анахъ зыщыфабэми
чылухэр кIатIагIэштыгъэхэп ыкIи
шхъхатехъор зытырахыштыгъэп.
Ау Совет хабзэр кытхэхъэ зэ-
хъум, кIэлэцIыкIумэ Iэгъопэ кIа-
кохэр ашальэхэу къаублагъ.

Цуакъэмэ яшIон хулыфыгъэ-
мэ яIофыгъ. НахыбэрэмкIэ бы-
лымышор агъэгъути, ащ ха-
шыкIыштыгъ. Ащ анахъ фэIазэу
чылэм дэсыгъэр Еутых Къал-
мык. Ау шъо зимыIэм шэкIым

цуакъэ хышIыкIыштыгъ шъо
лэгъукIадэ иIэу. Ар зылажэкIэ
нэмыкI кладэ фашIыжыштыгъ.
Баймэ тхыпхъэхэр хэтэу арагъэ-
шыштыгъ.

Бжыхъэм лэжыгъэу Iуахы-
жыгъэм щыщ аIыгъэу лыхэр
Лэбэ Iушъо кIоштыгъэх. Ащ щэф-
щэжыым пылгъэу кыIухъагъэмэ
коцыр, тыгъэгъазэр зэкIкIэ ара-
хъожыштыгъ е арацэжыы-
штыгъ. Ащ ахыщэу кыкIахы-
гъэр аIыгъэу Лэбэнэ бэдзэрым
кIоштыгъэх ыкIи илэсым агъэ-
фэдэшт шэкIэхэр, шхъхатехъохэр,
зызэрагъэдахэхэрэп ыкIи нэмыкI
хъап-щыпхэр кырахыштыгъэх.
Бзылфыгъэхэр бэдзэрым кIо-
штыгъэхэп.

Анахъ дэкIо Iазэу дэсыгъэр
ЖыкIэу Хъаниф. Ащ бзылфы-
гъэ ыкIи хулыфыгъэ шъуашэ-
хэр ыдыштыгъ, дышъэ IуданэкIэ
хидыкIыштыгъ, шъо местэмэ
тхыпхъэхэр, щыщым фэдэу, ахи-
шIыхъэштыгъ.

**ХЪАКЪУНЭ
(ЖЫКЪО) Сусан.**

(Джыри кыкIэлъыкIошты).

ТИЛЬЭПКЪЭГЪУХЭР

«Тыкӕэкӕожьыгъӕу тӕогъагъӕ»

Сирием щыпсӕурӕ тильӕпкӕгъуэхэм ащыцхӕу кӕлитӕ тигъзет иредакция Ислӕм (Гъонӕжыкӕ) Махыирӕ ягъусӕу бӕрӕскӕшхо мафӕм кычӕхъӕгъӕх. Ӕпылӕгъу лӕхъух, ашӕцтыр ашӕрӕп, хабзӕу тикъӕралыгъо илхӕри аукухӕ ашӕоигъоп, агъӕзӕжынӕуи фаехӕп.

Кызырӕуагъӕмкӕ, визӕхӕр яӕхӕу Адыгеим кызыкӕуагъӕхӕр гъэтхӕпэм и 5-м мӕзи 3 мӕхъу. Кызырӕсыхӕу, Адыгеим кӕнӕжынынхӕшъ, щыпсӕунхӕу фаехӕти, «вид на жительство» кыараты ашӕоигъоу миграционнӕ къулыкъум ятхылхӕр рӕхылӕгъӕх. Ахӕр имыкӕухӕу кычӕкӕлыгъ, ащыкӕхӕрӕр зыщыпсӕухӕр къӕралыгъом кышӕагъӕхъазырынхӕ фӕагъӕ. Джы Сирием зао щӕкӕ, ящыкӕлӕгъ тхылхӕр къарагъӕгъӕхынхӕм кӕлӕхӕр бӕрӕ ежагъӕх, регистрацие зашылгъӕхӕр мӕзаем и 15-р ары ныӕӕп. Ятхылхӕм ахӕплӕнхӕу къӕзӕрӕуагъӕр мӕзи 5 — 6 окӕфкӕлӕ ары.

Къӕнӕнхи фитхӕп, кӕожьхӕми, ящыӕныгъӕ тешынынхӕх. Къулыкъу зӕфӕшъхӕфхӕм яупчӕжынынхӕу, Ӕпылӕгъу кыфӕхъухӕм ашӕоигъоу кӕлӕ-

хӕр кӕуагъӕх, псӕуми кыагурагъӕуагъӕр визӕм итхӕгъӕ уахътӕм нахыбӕрӕ тикъӕралыгъо исынхӕ зӕрӕфимытхӕр, япӕлӕ къӕсыгъӕмӕ, зӕрикӕжынынхӕ фаер ары.

— Мӕшӕитӕум азыфагу тифагъ, — кытаӕуагъ кӕлӕхӕм. — Сирием щызӕпӕуцужыгъӕ лъӕныкӕуитӕуми тагъӕмысӕ. Асад пӕблагъӕхӕм тызгуагъӕхъанӕу фаех, оппозицием хӕтхӕми ӕашӕр тагъаштӕ ашӕоигъу. Тӕ тызӕонӕу тыфаеп, ау зӕпӕуцужыгъӕхӕм азыфагу тикӕлӕн тӕӕкӕлышт. Ары Урысыем, тятӕжхӕм ячӕлӕгъӕу мыщ шыӕм тыкӕӕкӕожьынӕу тызыкӕыфаер.

Кӕлӕхӕм кызырӕтфӕлӕтагъӕмкӕлӕ, къӕлӕу Хомс дӕсыгъӕ адыгӕхӕр, ащ заор щызӕпымыухӕ зӕхъум, къуаджӕхӕм якӕужыгъӕх. Къуаджӕхӕр Хомс

къешӕкӕлыгъӕхӕу щысых, ахӕм пӕщӕми оппозициеми ятанкхӕр кӕадӕхӕх. Мредж аддир, Дерфум, Гъсем, Абухумамӕ, Гъензат, Жӕлгъамри, Жӕлснан, Жӕлгъӕден, Жлил, нӕмыкӕу кӕалӕм пӕблагъӕхӕми ащыпсӕухӕрӕр адыгӕх. Ахӕм зыкӕаухъумӕжынынӕу ӕашӕ яӕп, ау зӕпӕуцужыгъӕхӕр ащ шыкӕлӕхӕрӕп. Ливан, Тыркуем, Ирак, Иорданием ар икӕоу оппозицием кыараты. Мыхӕм акӕыб дӕтхӕри гъӕнӕфагъӕх, ау ахӕм Сириери, ащ ис цыфхӕри ящыкӕлагъӕп...

Къуаджӕу Бӕладар иурам гупчӕ Черкес ыцӕр. Урамхӕу Алгъур, Хъалди ащыпсӕухӕрӕр адыгӕх. Алгъурым Адыгӕ Хӕсӕм иунӕ тет. Цыфхӕр гумӕкыгъӕшхо хӕтых. Ливием, Тыркуем ягъунапкӕхӕм заом зыщызыухъумӕнӕу кошыгъӕхӕу, палаткӕхӕм арысхӕу ащыпсӕухӕрӕр нӕбгырӕ минишӕ пчӕагъӕ мӕхъух. Ахӕм адыгӕхӕри ахӕмытынхӕ ылӕкӕлыштӕп.

Кӕлӕхӕр кызыщыдӕкӕлыгъӕ мафӕм ягъунӕгъуэхӕм яунӕ къеохи къакъутагъ, цыфхӕр хӕ-

кӕлагъӕх, ар ежхӕм ашъхӕкӕлӕ альӕгъугъ.

Къыбгурыӕонӕу щыт кынӕу зыхӕтхӕр. Адыгӕхӕр Адыгеим къӕкӕожьынхӕу зӕрежӕхӕрӕри тшыгъупшӕрӕп. Адыгӕ республикхӕм япӕцӕхӕр амалӕу яӕмкӕлӕ къӕзыгъӕзӕжы зышӕоигъохӕм зӕраделӕштхӕр къӕлагъӕх.

Цыф кызырӕкӕлӕхӕу, тильӕпкӕгъуэхӕу Сирием исхӕм къӕкӕлонхӕм ӕ къӕкӕожьынхӕм апае агъӕхъазырын фӕе тхылхӕр зыфӕдӕхӕр икӕоу амышӕлӕхӕу ары кӕлитӕум кызырӕуагъӕр. Посольствӕм ахӕр зӕкӕлӕ кышыраӕшт, ау зао зыщыкӕлӕрӕ псӕупӕхӕм уадӕкӕлыныри, уакъыдӕхъажыныри псын-кӕлагъоп (уакӕлын альӕкӕлышт), арышъ, къӕзыгъӕзӕжы зышӕоигъохӕр зӕрӕзекӕлонхӕ фаер ашӕӕм ашӕоигъу. Ар зы. Ятӕонӕрӕмкӕлӕ, «тыкӕожьыгъагъ, мӕзиц зӕхъум тыкъырагъӕкыжыгъ» амыӕлоным пае хӕкужыным зӕрисынхӕ фит охътӕ пӕлӕр зӕхъууфыкӕлыгъӕу арагъашӕ ашӕоигъу.

Визӕкӕлӕ мӕзи 3 ипӕлӕзӕу

унӕгъуи 10, 100 Адыгеим къӕкӕуагъӕхӕми, а пӕлӕр зытекӕкӕлӕ агъӕзӕжынын фае. Мӕзи 3-кӕлӕ яунӕу къаунӕкыгъӕхӕм сыда къахӕнӕжыныштыри, къарынӕжыныштыри? Зӕрысынхӕ ямыӕжы къумӕ, тыда зыдӕкӕожьыштхӕр? Мыкӕожьыхӕми, рагъӕсыштхӕп.

Мӕзицкӕлӕ «вид на жительство» амыгъӕпсышъуштмӕ, сыда имӕхъанӕр кызырӕкӕлӕштхӕм? Визӕкӕлӕ хъакӕпӕлӕ узчыкӕлон уахътӕп зӕрытхӕр, яунагъохӕр, яцыфхӕр мӕкӕлӕдх. Зыфаехӕр къӕкӕожьынхӕу ары.

Тигъзет номер хӕутынӕм фӕдгъӕхъазырыз зигугъу къӕтшыгъӕ кӕлитӕумӕ Ӕпылӕгъу кыфӕхъунхӕу кызырӕагъӕгуагъӕхӕр кытаӕуи, тагъӕгушӕуагъ. Ахӕм ацӕлӕ-альӕкӕуацӕлӕхӕр кызыкӕлӕтымытхыгъӕр зӕгорӕкӕлӕ Сирием агъӕзӕжынын фаеу хъумӕ ягъӕ къаарамыгъӕкӕлынын фӕшӕ. Яӕфхӕр зӕрӕлӕкӕуагъӕхӕрӕм джыри тильӕплӕшт, нӕужым ахӕм шъуащыдгъӕгъӕзӕн.

ШЪАУКЪО Аслъангуац.

ЗӔКЪОШНЫГЪӕМ ИГЪОГУХӕМРӕ ТИГУМӕКИХӕМРӕ

Мы уахътӕм Сирием бырсырӕу кытӕджагъӕхӕм тагъӕгу-мӕкӕызӕ, ащ кыпӕгъунӕгъу хӕгъӕгухӕу Иорданием, Тунис, Ливием, нӕмыкӕхӕм якӕӕбархӕм такӕупчӕлӕ. Тӕ, адыгӕхӕм, егъӕзыгъӕкӕлӕ титарихъ чӕлгу зыбгынӕгъӕ тильӕпкӕгъуэхӕм къакӕлӕыкӕлӕгъӕ лӕужхӕм тишӕуагъӕ ядгъӕкӕлын фаеу сӕлыгъӕ.

Нажӕ Мунзир синӕуас. Борис Ельциныр Урысыем и Президентӕу зыщыхадзыгъӕгъӕ уахътӕм тыхӕку кыгъӕзӕжы шӕоигъоу къӕкӕлогъагъ. Ищыкӕлӕгъӕ тхылхӕр тӕкӕу-тӕкӕузӕ зӕпигъафӕхи, чӕсынынӕу

Сирием кыикӕыжыырӕр кӕдгъӕгъӕожьыштӕп

унӕ Мыекъуапӕ щыцӕфыгъ. Икӕлӕхӕр тиреспубликӕ щыригъӕджагъӕх, сӕнӕхъатхӕр зӕрагъӕгъӕотыгъӕх. Ишӕӕо нахыжъ Екатеринбург, ащ кыкӕлӕыкӕлӕрӕр ӕкӕыб хӕгъӕум ащӕлажӕх.

Мунзирӕр ишъхъӕгъусӕрӕ Сирием кыкӕыжыгъӕх, а хӕгъӕум щыкӕлӕрӕ бырсырхӕм ахӕлӕжъӕнхӕу фаехӕп.

— Тятӕжхӕр зыщыпсӕу-щыгъӕхӕ чӕлгум згъӕзӕжынынӕу сызӕрӕфаер Сирием ис тильӕпкӕгъӕумӕ ясӕлӕщыгъ, — къӕуагъӕ Нажӕ Мунзир. — Ащ сыгъкӕлӕ зыфӕзгъӕхъазырыштыгъ. Хымӕ хӕгъӕгу уисӕу хӕта Ӕпылӕгъу нахышӕлоу кыпфӕхъыштыр уиадыгабзӕ, уитарихъ нахышӕлоу зӕбгъӕшӕнхӕм пае? Бырсырхӕр Сирием кы-

зитаджӕхӕкӕлӕ, тӕ тилажӕ зӕрӕхӕмылыыри ясӕлӕщыгъ...

Адыгъу Сирием исхӕм ящы-ӕкӕлӕ Мунзир щыгъуагъ, зӕкӕми тыхӕку кызырӕамыгъӕзӕжы-щтыр ешӕлӕ. Ащ фӕхъазырхӕп. ӕошӕлӕлӕ щымыгъӕотыным тешынынхӕхӕр ахӕтых. Къӕкӕложьын ӕофым епхыгъӕ тхылхӕм ягъӕхъазырын кы-зӕхыльӕкӕлырӕри макӕлӕп.

Сирием щыпсӕурӕ тильӕпкӕгъуэхӕм инженерхӕр, кӕлӕегъаджӕхӕр, псӕолӕшӕлхӕр, нӕмыкӕхӕри ахӕтых. Гугъӕ лъагъ зышылгъӕ ныбжыкӕлӕхӕр бӕ мӕхъух, ау кӕадӕхъуштыр ашӕрӕпышъ, Мунзир кызыри-уагъӕу, хӕкум къӕкӕложьынхӕм дӕгулӕхӕрӕп. Урыс-Кавказ заом тильӕпкӕгъуэхӕр дунаим щыритӕкӕухъагъӕх, гумӕкыгъоу кыафихыгъӕр лӕшӕуӕгъуэхӕм ахӕкӕуагӕлӕхӕрӕп. Тыдӕ адыгӕхӕр щӕпсӕухӕми, ятарихъ чӕлгу ащыгъупшӕрӕп.

КЪАТ Алы.

Мыекъуапӕ щӕпсӕу.

Светӕ къоджӕдӕсхӕр фӕразӕх

Теуцожӕ районьмкӕлӕ почтӕ связым икӕутамӕу Джӕджӕхъаблӕ дӕтым къегъӕгъунӕх Джӕджӕхъаблӕрӕ Тӕухъаблӕрӕ. Ӕшӕлӕгъу пӕланӕм ехъугъу ащ пӕцӕныгъӕ дызӕрехъӕ бзыльфыгъӕ хъупхъу Теуцожӕ Светӕ. Ащ фӕдиз уахътӕм Светӕ ипшъӕрылхӕр зӕригъӕцакӕхӕрӕм мыхъун горӕ рӕолӕагъуу цыф зӕхихыгъӕп. ӕошӕлӕлӕ игъом екӕуалӕлӕ, ӕошӕлӕгъу мафӕу ипчӕ егъӕтыгъӕу кыхӕкӕлырӕп. Ренӕу зыпылгыр цыф бӕдӕдӕу къеуалӕхӕрӕм яфӕло-фашӕлӕхӕр афигъӕцӕкӕлӕнхӕр, кышчыгу-гыхӕу кыфӕаӕлӕхӕрӕм ягумӕкӕ адигӕшчыныр, кыфӕразӕхӕу ыгъӕкӕожьынхӕр ары.

Ащ фӕшӕ Светӕ къоджӕдӕсхӕр фӕразӕх, шъхъӕкӕлӕфӕныгъи

лӕытӕныгъи фашӕы. Зипӕцӕ коллектив цыкӕури дӕгъоу егъӕдалӕ, зӕкӕош-зӕблагъӕхӕм афӕдӕхӕу зӕдӕлажӕх. Ащ фӕшъхъат Светӕ зипӕцӕ коллективым фӕдӕу гъӕзетхӕу, журналхӕу цыфхӕм кыратхыкӕлыгъӕхӕр, телеграммӕхӕу, письмӕхӕу кыфӕаӕлӕхӕрӕр игъом алӕкӕлӕзыгъӕхъажыхӕр почтӕ къутамӕ районьм зӕримытыр. Джӕджӕхъаблӕ Тӕухъаблӕ ащыпсӕухӕрӕм непӕ кыдӕкӕлыгъӕ гъӕзетхӕр, кыфӕагъӕхыгъӕ письмӕхӕр а мафӕм алӕкӕагъӕхъажых. Ар апӕу щытхъуӕлӕ зыфӕплӕгъун фаер ӕошӕлӕлӕнхӕр арӕуштӕу зӕхӕцӕгъӕнхӕр зыфызӕшӕлӕуу сваяз къутамӕ ипӕцӕ Теуцожӕ Свет. Светӕ укӕытӕ, адыгагъӕ зы-

хӕлхӕ ӕошӕлӕгъу хъупхъӕ дӕгъухӕр илхӕ зӕрӕхъугъӕхӕр кыхӕгъӕщыгъӕн фае. Ахӕм къешъхы, къесы, хъотыр зӕрехъӕ, чыӕлӕ яӕп. Непӕ къахыгъӕ почтӕр зӕхамыдзӕу, кызфӕкӕуагъӕхӕм алӕкӕамыгъахъу яунӕ ихъажыныштхӕп. Уащытхӕу зӕпыткӕи уязӕцынӕу щымытӕу письмӕзехъӕхӕу Хъа-шъуанӕкӕо зӕшъхъӕгъусӕхӕу Мирӕрӕ Ильичрӕ, Тӕухъаблӕкӕлӕ Еутых Юлӕ мӕлажъх.

— Связым икӕутамӕ мафӕ къӕс цыфхӕр зыкӕлӕтхӕгъӕхӕ гъӕзет зӕфӕшъхъафхӕу 300 фӕдиз кыфацӕ, — ӕло Теуцожӕ Светӕ. — Ащ щыцӕу «Адыгӕ макъӕр» 180-рӕ. Пенсионерӕу тилӕри макӕлӕп — Джӕджӕ-

хъаблӕкӕлӕ 327-рӕ, Тӕухъаблӕкӕлӕ 80. Телеграммӕхӕр, письмӕхӕр, судхӕм, полицием, пенсиехӕмкӕлӕ фондъм, нӕмыкӕ район къулыкъушӕлӕлӕхӕм кыагъӕхырӕ тхыгъӕ зӕфӕшъхъафхӕр бӕ. Ахӕр зӕкӕлӕ а мӕфӕ дӕдӕм тильӕпкӕгъуэхӕм кызыфӕкӕуагъӕхӕм алӕкӕагъӕхъажы. Ар шӕны тфӕхъугъӕшъ, сиӕошӕлӕгъуэхӕми ашӕокыныжъӕп, амыгъӕцакӕуи ӕошӕлӕлӕм чӕкӕлыжыныштхӕп. Ахӕм зӕкӕлӕм лӕшӕу сафӕраз.

— Сӕ илӕз 80-м ехъу сыныбжъ, — ӕло Хъут Якъубӕ. — Лӕшӕу сыфӕраз Теуцожӕ Светӕ почтӕм илӕошӕлӕнхӕр дӕгъоу зӕрӕзӕхышӕхӕрӕм фӕшӕлӕ. Непӕ кыдӕкӕлыгъӕ гъӕзетыр пчыхъӕ нӕс кытфамыхъу

кыхӕкӕлырӕп. Зы мафӕ чы-ӕшхоу, ос хъотыр зӕрихъӕзӕ Хъа-шъуанӕкӕо Ильич кушъхъӕфӕхӕм тесӕу кыуӕлӕдагъ. Джаш фӕдӕу мафӕ къӕс ишъыпкӕуу ӕоф ешӕлӕ Хъа-шъуанӕкӕо Мири.

Хъупхъу мӕлажъх, цыфхӕр агъӕразӕх Светӕ зипӕцӕ коллективым хӕтхӕм. Ар дӕгу, ау дӕир арӕуштӕу хъупхъу лӕжӕрӕ ӕофышӕлӕхӕм республикӕмкӕлӕ почтӕ зӕпхыныгъӕм ипӕцӕхӕр къӕзӕрафӕмыгумӕкӕлыхӕрӕр ары. Джӕджӕхъаблӕхӕм газыр загъӕфедӕрӕр бӕшӕагъӕми, сваязым икӕутамӕ ар рашӕлӕагъӕп, чыӕлӕшъ, ӕоф щышӕлӕгуай. Цыфӕу кычӕлӕхъӕхӕрӕри гуӕхъӕзӕ чӕкӕлыжых. Унӕр кыагъӕфӕбӕным пае кӕнӕжыгъи шыӕп. Проектыри хъакури хъазырых, кызыдыращыштыри чыжъӕп.

НӔХӔЕ Рӕмзӕн.

«Гиппократ»

Джаш фӕдӕ цӕл иӕу гъэтхӕпэм и 5-м кышчыублагъуу Адыгеим щӕкӕо межведомственнӕ чыпӕлӕ оперативнӕ-профилактикӕ ӕофтхъабзӕ.

Наркоконтролым Адыгӕ

Республикӕмкӕлӕ икъулыкъу кызыритырымкӕлӕ, а ӕофтхъабзӕр рекӕкӕлыфӕ мыхӕм Адыгӕ Республикӕм псауныгъӕр къуухъумӕгъӕнымкӕлӕ и Министерствӕ медицинӕ Ӕпылӕгъоу

цыфхӕм арагъӕгъӕотырӕм идӕгъугъӕ лъыплӕгъӕнымкӕлӕ ыкӕли лицензи ятыгъӕнымкӕлӕ иотделӕр прокуратурӕм илӕофышӕхӕрӕр ягъусӕхӕу ауплӕкӕуштых медицинӕ учреждениехӕмрӕ фармацевтичӕскӕ организациехӕмрӕ.

ӕофтхъабзӕу «Гиппократ»

зыфилӕрӕм изӕхӕщакӕлӕхӕм пшъӕрылӕ шъхъаӕу яӕр наркотик зыхӕлӕ ӕзӕгъу уцхӕм ягъӕзекӕлонкӕлӕ законодательствӕм кыдылӕлытӕрӕр шапхъӕхӕр мы учреждениехӕм ащӕагъӕцакӕлӕхӕм ары. Наркотикхӕр зыщӕагъӕфедӕрӕ медицинӕ учреждениехӕм ащыцӕу мы

лъӕныкӕомкӕлӕ хъуконыгъӕ кызыхагъӕщыхӕрӕм ащылӕжӕрӕ ӕофышӕлӕхӕм пшӕдӕкӕлыжъ арагъӕхышът закономьм кызырилӕрӕм тетӕу.

ӕофтхъабзӕу «Гиппократ» зыфаусыгъӕр гъэтхӕпэм и 27-м нӕс кӕлӕшт.

(Тикорр.).

ЛЪЭПКЪ ИСКУССТВЭР — ТИБАЙНЫГЪ

Тамэмэ зарегъэлэты

Лъэпкъ къашъом ыбзэкIэ пчэгум къыщыгушылэрэмэ ащыщых Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Академическэ ансамблэу «Налмэсым» и артистхэр. Москва, Кремлым, дунаим ихэхыгъэ сценэш-хохэм къащышъуагъэх Адыгэ Республикэм инароуднэ артисткэу Дыгъу Иринэрэ Адыгейм изаслуженнэ артистэу Бахъукъо Адамрэ.

«ЗэфакIор», «Ислъамыер», нэмыкI къашъохэу «Налмэсым» ирепертуар хэтхэр Дыгъу Иринэрэ Бахъукъо Адамрэ дахэу къашых. Лъэпкъ шэн-хаб-зэхэр къашъомкIэ IупкIэу къауатэ. Зы гушыл къамылоу пчэгум текIыжыхэми, агу илгыр, къашъом купкIэу илэр адыгабзэкIэ къытлъагъэлэсыхэу тэлыгъэ.

Темыр Осетием — Аланием, Къэбэртэе-Бэлъкъарым яансамблэхэм, Кубань и Къэралыгъо Академическэ къээзкъ хор япашэхэр Дыгъу Иринэ икъэшъуакIэ къытегушылэхэу зеп зэрэзэхэсхыгъэр. Артисткэм къашъом тамэу ритырэм уегъэгущо, Адыгэ Республикэм щытхъур къыфыхызы, лъэпкъ искуствэр дунаим лъагэу шелэты.

Пкъыр ищыгъэу, мысысэу, адыгэ шъуашэу щыгым гупшысэу хэлъыр къашъомкIэ къыгъэлэгъон ылъэкIэу Иринэ исэнэхат фэлажэ. «Адыгэ Республикэм инароуднэ артисткэ» зыфиорэ цIэ лъапIэрти Лышхъэу ТхакIущынэ Аслъан къыфиуси, Къыблэ шъолъырым къыкIыгъэхэр зычIэсхэ концертым къызэрэщыфэгущыуагъэр сыда зымыуасэр!

Лъэпкъ къашъом тамэу ептырэм нахъ зиубгъунэу, адыгэу дунаим тетхэм лъэпкъ искуствэмкIэ уалыгIэсыз бэрэ бгъэгущонхэу пфэтэлэ. БэгъашIэ охъу, Ирин!

Сурэтым итхэр: Дыгъу Иринэрэ Бахъукъо Адамрэ.

ИСКУССТВЭМРЭ СЭНЭХЪАТЫМРЭ

ПшIогъэшIэгъоным узыпещэ

Сэнэхъат зэфэшхъафхэм арылажъэхэзэ лъэпкъ искуствэр, адыгэжмэ ятарихъ, шэн-хабзэхэр цыфмэ алъызыгъэлэсыхэрэм ащыщых Адыгэ Республикэм изаслуженнэ журналистэу ТIэшъу Светланэрэ оредылоу, студенткэу Хъурэнэ Азэрэ.

Тилъэпкъэгъухэр зыщыпсэурэ хэгъэгухэу США-м, Тыркуем, Австрием, Иорданием, Германием, Израиль ТIэшъу Светланэ ащыагъ. Тилъэпкъэгъухэм ятарихъ, ящылакIэ афэгъэхьыгъэ къэтынхэу ащ ыгъэхъазырыгъэхэр Адыгейм ителевидениекIэ къагъэлэгъуагъэх. ТIэшъу Светланэ тиреспубликэ щыклорэ пчыхъэ-зэхэхэр зэрешх. АР-м культурэмкIэ и Министерствэ и Щытхъу тхылъ бэмышIэу къыратыжыгъ.

— СшIогъэшIэгъонэу концертхэр зесэщх, — къеуатэ ТIэшъу Светланэ. — Артист пэпчэ пчэгум ихъаным ыпэкIэ ынэгущыкIаплъэкIэ, зэрэгумэкIырэр

зыдешIэжымы, къызыхимыгъэщыным пыл. АщкIэ артистым зыгорэушхэу уишъуагъэ ебгъэкIы пшIоигъу.

Республикэ филармонием илофышIэу Хъурэнэ Азэ оред къылоныр икIас. Искуствэм зэрэхэщагъэм къыхэкIэу, Адыгэ къэралыгъо университетым искуствэхэмкIэ институт чIэхъагъ. Урысыем изаслуженнэ артисткэу, Адыгейм инароуднэ артисткэу Нэхэе Тэмарэ ипашэу еджэ. Налшык, Москва ащыкIогъэ Дунэе фестиваль-зэнэкьокъумэ Хъурэнэ Азэ адыгабзэкIэ оредхэр къащыуагъэх, апэрэ чIыплэхэр къащыдихыгъэх.

— Бзылъфыгъэмэ я Дунэе мафэ ехылIэгъэ концертгэу гъэтхапэм и 9-м Мыекъуапэ щыкIощтым сыхэлэжъэшт, — ело Хъурэнэ Азэ. — Нэгъуцу Саидэ ным

фэгъэхьыгъэ оредэу ыусыгъэм искуствэр зикIасэхэр апэрэу езгъэдэлущтых.

Сурэтым итхэр: Хъурэнэ Азэрэ ТIэшъу Светланэрэ.

Театрэр

Уригъусэныр IэшIэх

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэ къыгъэлэгъорэ спектаклэхэу «Дэхэбаринэ ихъакIэщ», «Пселъы-хъохэр», нэмыкIэхэми ахэлажэ Уры-

сыем изаслуженнэ артисткэу, Адыгейм инароуднэ артисткэу Кушъу Светланэ.

Роль пэпчэ гукIэ хэхэ, игъусэу спектаклэм хэлэжъэрэ артистым зыкъызIуихыным фэшI къызыхимыгъэщэу IэпыIэгъу фэхъу. Пшъа-шгъэм е нъом ироль къышIы зыхъукIэ, Кушъу Светланэ зэфэшхъаф шылкIэшIухэр къегъотых.

— Светланэ зыфэгъэ-зэгъэ ролым псэ къыпегъакIэ, — къытфегуатэ артистэу Бэгъ Алкъэс. — Сигуапэу рольхэр къыдэсэшы. Бзылъ-фыгъэмэ я Дунэе мафэ

фэгъэхьыгъэу сыфэгущо.

Сурэтым итхэр: артистхэу Кушъу Светланэрэ Бэгъ Алкъэсрэ.

Футбол

А. Абрамовым и Кубок

Адыгейм ифутболист цIэрылоу щытыгъэ Анатолий Абрамовым и Кубок къыдэхыгъэным фэгъэхьыгъэ шIэжэ зэнэкьокъур гъэтхапэм и 9 — 10-м Мыекъуапэ щаублэ.

Зэнэкьокъум исудья шхъалэу Пэнэшъу Мыхъамодэ тызэрэцигъэгъозагъэу, командэ 39-рэ Кубокым фэбэнэшт. ЕшIэгъухэр ЦКЗ-м, стадионэу «Юностым» ащыкIощтых. ЗышIуахырэ командэр къыхэзышт, атеклорэр лыкIотэшт. Зэнэкьокъур гъэтхапэм и 31-м аухын ямурад.

Баскетбол. Урысыем изэнэкьокъу.

Апшгъэрэ купыр

Апэ итхэм язедешIэгъухэр

«Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ — «Согдиана-СКИФ» Воронеж — 86:91 (19:19, 15:24, 26:14, 14:17, 12:17).

Гъэтхапэм и 5-м Мыекъуапэ щызэлукIагъэх.

Командэхэр тыгъуасэ ятлонэрэу Мыекъуапэ щызедешIагъэх.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбий.

Зэхэзышагъэхэр: Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

КъыдзыгъэкIырэр: Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэп-къэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур.Кре-стьянскэр, 236

Редактор
шхъалэр

ДЭРБЭ
ТИМУР

Редакциер
зыдэщылэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъалэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшгъэдэкIыжэ зы-
хырэ секретары:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъэр:
Урысые Федерацием
хэутын IофхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлъы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чIыплэ гъолоры-
шIапл, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъээзетым къыхиу-
тыхэрэм мышпып-
къагъэу къахафэ-
хэрэмкIэ къээзыт-
хыгъэхэм пшгъэдэ-
кIыжэ ахы. Къа-
тхэхэрэмрэ гъэзе-
тым шылажъэхэр-
рэмрэ яеплъыкIэ
зэтемыфэн ылъэ-
кIышт. Гъээзет-
еджэхэм къыт-
фагъэхьырэ тхы-
гъэхэр зэхэтфы-
хэрэп ыкIи къэ-
зытхыгъэхэм
алэкIэдгъэхъа-
жыхэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
3560
Индексхэр
52161
52162
Зак. 632

Хэутыным
узыкIэтхэнэу щыт
уахгъэр
Сыхбатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахгъэр
Сыхбатыр 18.00